
ALARKO TARIM

Jeotermal Kaynak Arama Sondaj ve Seracılık Projesi

PAYDAŞ KATILIM PLANI (PKP)

NATA

alsera

MART 2025
ANKARA

ALARKO TARIM

Jeotermal Kaynak Arama Sondaj ve Seracılık Projesi

PAYDAŞ KATILIM PLANI

Versiyon	Revizyon	Tarih	Hazırlayan	Kalite Yönetim Sorumlusu	Kontrol Eden	Onaylayan
Taslak	A.0	Nisan 2024	Şeyma Nur Geyik Sosyolog	Esra Okumuşoğlu Jeoloji Mühendisi	Günel Özenirler Çevre Mühendisi	Turgay Eser Çevre Mühendisi
Taslak	A.4	Ekim 2024	Deniz Dirier Sosyolog	Esra Okumuşoğlu Jeoloji Mühendisi	Günel Özenirler Çevre Mühendisi	Turgay Eser Çevre Mühendisi
Taslak	B.0	Kasım 2024	Deniz Dirier Sosyolog	Esra Okumuşoğlu Jeoloji Mühendisi	Günel Özenirler Çevre Mühendisi	Turgay Eser Çevre Mühendisi
Taslak	B.2	Şubat 2025	Deniz Dirier Sosyolog	Esra Okumuşoğlu Jeoloji Mühendisi	Günel Özenirler Çevre Mühendisi	Turgay Eser Çevre Mühendisi
Nihai Rapor	C.0	Mart 2025	Deniz Dirier Sosyolog	Esra Okumuşoğlu Jeoloji Mühendisi	Günel Özenirler Çevre Mühendisi	Turgay Eser Çevre Mühendisi

REVİZYON KODLARI: A: TASLAK, B: NİHAİ TASLAK, C: NİHAİ

MART 2025

MÜŞTERİ:

NATA

İsmetpaşa Mah. İsmet Paşa Küme Evleri Nata
Tarım No: 268 Mahmudiye / Eskişehir

DANIŞMAN:

2U1K
Mühendislik ve
Danışmanlık A.Ş.

Tepe Prime İş ve Yaşam Merkezi
Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar
Bulvarı No: 266 B Blok Kat: 2 Daire: 38
Çankaya - Ankara / Türkiye
☎: +90 (312) 295 62 48
☎: +90 (312) 295 62 00

İÇİNDEKİLER LİSTESİ

Sayfa

İçindekiler Listesi	i
Tabloların Listesi	ii
Şekillerin Listesi	ii
Kısaltmalar.....	iii
1 YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
2 PROJE TANIMI.....	4
2.1 Projenin Yeri ve Proje Genel Bakış	4
2.2 Projenin Etki Alanı	10
2.3 İlişkili Tesisler	11
3 MEVZUAT GEREKLİLİKLERİ	12
3.1 Türk Mevzuatı	12
3.2 Uluslararası Standartlar	13
3.2.1 Dünya Bankası (DB) Koruma Politikaları	13
3.2.2 Uluslararası Anlaşmalar	14
3.2 Türk Mevzuatı ve Uluslararası Yönergeler Arasındaki Boşluklar	15
4 GÖREVLER VE SORUMLULUKLAR	16
5 İŞ GÜCÜ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI	20
6 PROJENİN SOSYAL MEVCUT DURUMU	24
6.1 Kültürel Miras	26
6.2 Trafik ve Taşıma	26
6.3 Demografi ve Nüfus	29
6.4 Geçim Kaynakları ve İstihdam	29
6.5 Eğitim	30
6.6 Sağlık	30
6.7 Hassas Gruplar	31
6.8 Altyapı ve Hizmetler	33
6.9 Arazi Edinimi	33
6.10 Proje Hakkında Bilgi Seviyesi	34
7 PROJE PAYDAŞLARI	35
7.1 Paydaş Katılım Araçları	36
7.2 Paydaş Katılım Toplantısı	36
7.3 Gelecekteki Paydaş Katılım Faaliyetleri	38
8 ŞİKÂYET ÇÖZÜM MEKANİZMASI	39
8.1 Şikâyet Kaydı	41
8.2 Şikâyet Prosedürü	42
8.2.1 Çalışan Şikâyet Çözüm Mekanizması	42
8.2.2 Halka Açık Şikâyet Mekanizması	45
9 İZLEME	49
EK - 1 İstişare Formu Örneği.....	50
EK - 2 Şikâyet Formu Örneği.....	51
EK - 3 Şikâyet Kapatma Formu Örneği.....	53
EK - 4 Şikâyet Kaydı Örneği	54

TABLolar LİSTESİ**Sayfa**

Tablo 2-1. Sera yerleşkeleri brüt ve net alanları	5
Tablo 2-2. Eskişehir-21 ve Eskişehir-20 Sera alanı bilgileri	8
Tablo 2-3. Arazi Ada-Parsel Bilgileri.....	9
Tablo 3-1. Türkiye Ulusal ÇED Yönetmeliğinin Özel Amaçları	12
Tablo 4-1. ÇSYP ve PKP'nin Uygulanmasına İlişkin Genel Organizasyon Yapısı	16
Tablo 6-1. Trafik Hacim Haritası-Araç Geçişi	28
Tablo 6-2. Proje Etki Alanının Nüfus Verisi	29
Tablo 6-3. Proje Alanındaki Yaygın Ekonomik Faaliyetler	30
Tablo 6-4. Proje Alanındaki Hassas/Dezavantajlı Bireyler/Gruplar	31
Tablo 6-5. Proje Alanında Mevcut Altyapı Hizmetleri	33
Tablo 7-1. Paydaş Grupları	35
Tablo 9-1. Temel Performans Göstergeleri (KPI) ve izleme faaliyetleri – Paydaş Katılım ...	49

ŞEKİLLER LİSTESİ**Sayfa**

Şekil 2-1. İş akım şeması	5
Şekil 2-2. Sera alanları ve kuyuların yeri	6
Şekil 2-3. Eskişehir-21 sera yerleşim planı (Ek M – Sera Yerleşim Planı)	8
Şekil 4-1. 4.Bölge Müdürlüğü Devlet Yolları Hacim Haritası	27

KISALTMALAR

ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇSDD	Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirme
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
PKP	Paydaş Katılım Planı
PS	Performans Standartları
TİS	Toplum İrtibat Sorumlusu
TSKB	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası

1 YÖNETİCİ ÖZETİ

Alarko Tarım Afyon ve Denizli'de Alarko Holding çatısı altında 1000 dönüm üzerindeki sera yerleşkelerinde üretim yapmaktadır. Alarko Tarım Eskişehir'de yeni yerleşke kurmak için bölgede faaliyet göstermekte olan Nata Tarım'ı satın almıştır. Hisse devri 07.05.2024'te gerçekleşmiştir. Proje bileşenlerinin başta Alsera adı altında toplanması planlanmış, bu plan değiştirilerek Nata Tarım (Proje Sahibi) altında toplanmasına karar verilmiştir. Proje Sahibi, Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, İsmetpaşa Mahallesi'nde Jeotermal Kaynak Arama Sondaj ve Seracılık faaliyeti yürütmektedir ve toplamda net 850 dönüm sera üretim alanı kurulması planlanmaktadır. Bu 850 dönüm Eskişehir-20 ve Eskişehir-21 seralarından oluşmaktadır ve yatırımın 775 dönümü yeni (Greenfield) sera yatırımı olacaktır. Eskişehir-20 ve Eskişehir-21 sera alanlarına ait bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Nata Tarım, gerçekleştireceği modern seracılık faaliyetleri ve jeotermal kaynak arama ve kullanımı ile bu kaynakları ekonomiye kazandırmayı ve bölgedeki tarımsal verimliliği artırmayı amaçlamaktadır. Proje Sahibi, halihazırda üretim gerçekleştirmekte olduğu 76.4 dönüme ek olarak 40.8 dönümlük yeni sera inşa etmeyi planlamaktadır. Bu alan Eskişehir-20 serası olarak adlandırılmıştır.

Nata Tarım yerleşkesinde halihazırda faaliyette olan sera alanı için 5 üretim 1 reenjeksiyon kuyusu bulunmaktadır. Nata Tarım'ın mevcut altyapısı, Proje alt yapısı ile genişletilecektir.

Ayrıca 813 dönüm arazi üzerine, yeni sera inşa edilecek olup, net sera üretim alanı 734 dönüm olacaktır. Bu sera ise Eskişehir-21 serası olarak adlandırılmıştır. Eskişehir-21 serasında 3 sera yerleşkesi ile yaklaşık 813 dönümlük bir alan kullanılarak üretim yapılacaktır. Topraksız tarım gerçekleştirilecek bu iki sera alanı ile net üretim alanı 850 dönüme çıkacaktır. Eskişehir-21 Sera alanlarının enerji ihtiyacını karşılamak üzere 17 üretim ve 9 reenjeksiyon kuyusu açılması planlanmaktadır. Jeotermal kuyuların özellikleri sondaj testleri ile belirlenecek, böylece enerji gereksinimine göre kuyu sayısı ve yerleri kesinleşecektir.

Proje'nin gerçekleştirilmesi için Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'ndan (TSKB) 850 dönümlük sera yerleşkesi, yerleşkenin enerji ihtiyacını karşılayacak kuyular, reenjeksiyon kuyuları, soğuk su kuyuları, ısı merkezi inşaatı, enerji nakil hattı, paketleme alanları, idari bina inşaatı ve Alarko Tarım Akademi inşaatı ve bu alanlara ait diğer proje bileşenleri için potansiyel finansman talebinde bulunmaktadır.

Bu nedenle Proje Sahibi, ulusal yasal gereklilikler, Dünya Bankası Operasyonel Politikaları ve TSKB Jeotermal Geliştirme Projesi Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi doğrultusunda Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirme (ÇSDD) raporu, Paydaş Katılım Planı (PKP) ve Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) hazırlanması için 2U1K'yı görevlendirmiştir. Şubat 2024'te Proje Alsera adı altında başlamış, Aralık 2025'te Nata Tarım adına revize edilmiştir.

Seralarda ağırlıklı olarak salkım ve pembe domates, biber, salatalık ve tohum bitkileri gibi yazlık ürünlerin yetiştirilmesi planlanmakta olup, ürün çeşitleri ihtiyaca göre değiştirilebilecektir.

Proje kapsamında Gürlük Jeotermal Enerji Tarım Seracılık Gıda San. Ve Tic. A.Ş. adına alınmış, şirket birleşmesi sonrası 21.05.2024'te Alsera Jeotermal Tarım Gıda San. Ve Tic. A.Ş. adına revize kaynak arama ruhsatı (Geçerlilik tarihi: 25/04/2026) ve işletme ruhsatı (Geçerlilik tarihi: 24/06/2046) mevcuttur. Nata Tarım'a ait işletme ruhsatı (Geçerlilik tarihi 04/06/2043) bulunmaktadır.

Proje kapsamında Dünyaçed Müş.Müh. Çevre Dan.Mad.San. ve Tic.Ltd.Şti. Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği kapsamında Gürlük Jeotermal Enerji Tarım Seracılık Gıda San. Ve Tic. A.Ş. adına Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmış, 04.07.2024 tarihinde 'Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir' kararı alınmıştır.

Mevcut durumda arazi edinim süreci tamamlanmış, toplam 2.390.259,96 m² alan 20 kişiden satın alınmıştır. Tüm arazi edinimi gönüllü satın alma yöntemiyle yapılmıştır ve toplamda 67 parselde satın alma gerçekleştirilmiştir. Araziler mal sahiplerinden satın alınmış olup, arazilerde önceden kalma kiracı ya da kullanıcı bulunmamaktadır. Proje sahibi bundan sonra arazi edinimi ihtiyacı doğarsa bu araziler için de gönüllü satın alma yaklaşımını benimseyecektir.

Mevcut durumda inşaat çalışmaları başlamamıştır. Proje planlama ve tasarım aşamasındadır. Sondaj çalışmalarının ve sera inşaat çalışmalarının 2025 yılı içerisinde başlaması, 2026 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Henüz kesin bir inşaat planı geliştirilmemiş olup, ilk kuyu sondajında 21 işçinin çalışması öngörülmektedir. İlk sondaj sonrası kuyu verileri değerlendirilecek ve diğer kuyularda çalışma buradan alınacak verilere göre başlayacaktır. İlk kuyudan sonra aynı anda 5 kuyuda sondaj yapılması ve 105 kişinin çalışması hedeflenmektedir. Sera inşaat aşamasında 850 dönüm net sera yerleşkesi inşası için en yüksek dönemde yaklaşık 750 çalışan olması beklenmektedir. İşletme aşamasında dönüm başına bir kişi çalışacağını öngörülmekte ve seralarda yaklaşık 900 kişinin istihdamı beklenmektedir. Proje sahibi hem inşaat hem işletme döneminde yerel istihdama ve kadın istihdamına öncelik verecektir. Sera işletme döneminde kadın çalışan oranının %90'larda olması beklenilmektedir.

Projeye en yakın yerleşim yeri 1,5 km mesafede yer alan İsmetpaşa Mahallesi olarak belirlenmiştir. Ayrıca projede arazi edinimi tamamlanan alanlardan 121 ada 33,34,35 parsellere 200 metre ve 700 metrede yer alan iki adet besi çiftliği proje etki alanına dahil edilmiştir.

Paydaş Katılım Planı

Projenin olumsuz çevresel ve sosyal etkilerini önlemek veya kabul edilebilir seviyelere indirmek amacıyla alınacak azaltıcı önlemleri içeren bir ÇSYP hazırlanmıştır. Ayrıca Projeye özel hazırlanan PKP ile Proje sahibinin Proje ömrü boyunca paydaşlarla etkili iletişim kurulması ile ilgili taahhütleri ve stratejisi tanımlanmaktadır. PKP Proje gelişimi ile birlikte güncellenecektir.

2 PROJE TANIMI

2.1 Projenin Yeri ve Proje Genel Bakış

Alarko Tarım Afyon ve Denizli'de Alarko Holding çatısı altında 1000 dönüm üzerindeki sera yerleşkelerinde üretim yapmaktadır. Alarko Tarım Eskişehir'de yeni yerleşke kurmak için bölgede faaliyet göstermekte olan 131-1, 132-1 ve 132-2 ada parsellerde yer alan 193 dönüm arazide faaliyet gösteren ve jeotermal sera yerleşkesi bulunan Nata Tarım'ı satın almıştır. Nata Tarım (Proje Sahibi), Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, İsmetpaşa Mahallesi'nde Jeotermal Kaynak Arama Sondaj ve Seracılık faaliyeti yürütmektedir ve topraksız tarım gerçekleştirilecek toplamda net 850 dönüm sera üretim alanı inşa etmeyi planlamaktadır. Proje kapsamında 775 dönüm net üretim alanına sahip yeni (greenfield) sera yatırımı gerçekleştirilecektir.

Nata Tarım, gerçekleştireceği modern seracılık faaliyetleri ve jeotermal kaynak arama ve kullanımı ile bu kaynakları ekonomiye kazandırmayı ve bölgedeki tarımsal verimliliği artırmayı amaçlamaktadır. Proje Sahibi, halihazırda üretim gerçekleştirmekte olduğu 76.4 dönüme ek olarak 40.8 dönümlük yeni sera inşa etmeyi planlamaktadır. Bu alan Eskişehir-20 serası olarak adlandırılmıştır.

Ayrıca 813 dönüm arazi üzerine, yeni sera inşa edilecek olup, net sera üretim alanı 734 dönüm olacaktır. Bu sera ise Eskişehir-21 olarak adlandırılmıştır. Topraksız tarım gerçekleştirilecek bu iki sera alanı ile net üretim alanı 850 dönüme çıkacaktır. Proje'nin gerçekleştirilmesi için Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'ndan (TSKB) net 850 dönümlük sera yerleşkesi, yerleşkenin enerji ihtiyacını karşılayacak kuyular, reenjeksiyon kuyuları, soğuk su kuyuları, ısı merkezi inşaatı, paketleme alanları, idari bina inşaatı ve Alarko Tarım Akademi inşaatı ve bu alanlara ait diğer proje bileşenleri için potansiyel finansman talebinde bulunmaktadır.

Bu nedenle Proje Sahibi, ulusal yasal gereklilikler, Dünya Bankası Operasyonel Politikaları ve TSKB Jeotermal Geliştirme Projesi, Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi doğrultusunda Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirme (ÇSDD) raporu, Paydaş Katılım Planı (PKP) ve Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) hazırlanması için 2U1K'yı görevlendirmiştir.

Nata Tarım'da mevcut durumda üretim yapılan sera alanı 76.4 dönümdür, 40.8 dönüm sera yeni sera alanı kurulacaktır. Eskişehir-21 serasında 3 sera yerleşkesi ile yaklaşık 813 dönümlük bir alan kullanılarak üretime başlanacaktır. **Tablo 2-2** Eskişehir-20 ve Eskişehir 21 arazilerine dair alan bilgilerinin özetini sunmakta, **Şekil 2-3** Eskişehir-21 yerleşim planını göstermektedir. Tüm sera yerleşkeleri arazi edinimi tamamlanan parsellerde kurulacak olmakla beraber, projelendirme aşamasının devam etmesi nedeniyle sera net ve brüt alanları değişebilir.

Tablo 2-1. Sera yerleşkeleri brüt ve net alanları

	Eskişehir-20 Serası		Eskişehir-21 Serası	Toplam
Brüt Alan	120 dönüm		813 dönüm	933 dönüm
Net Üretim Alanı	Mevcut	Yeni (Greenfield)	Yeni (Greenfield)	850 dönüm
	76.4 dönüm	40.8 dönüm	734 dönüm	

Henüz planlama aşamasında olan Proje için 2U1K, 4 saha ziyareti gerçekleştirmiş ve saha ziyaretleri sırasında ortaya çıkan değerlendirme sonuçlarını da içeren Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nı, ÇSDD'nin eki olarak hazırlanmıştır. ÇSDD ve eklerinde belirlenen etkiler ve etkilere dair önlemler de dahil olmak üzere tüm tespitler mevcut sera alanını da kapsamaktadır.

Seralarda ağırlıklı olarak salkım ve pembe domates, biber, salatalık ve tohum bitkileri gibi yazlık ürünlerin yetiştirilmesi planlanmakta olup, ürün çeşitleri ihtiyaca göre değiştirilebilecektir. Proje iş akım şeması **Şekil 2-1**'de verilmiştir.

Seralara ek olarak İdari Bina ve Alarko Tarım Akademi inşaatları da Proje Kapsamındadır.

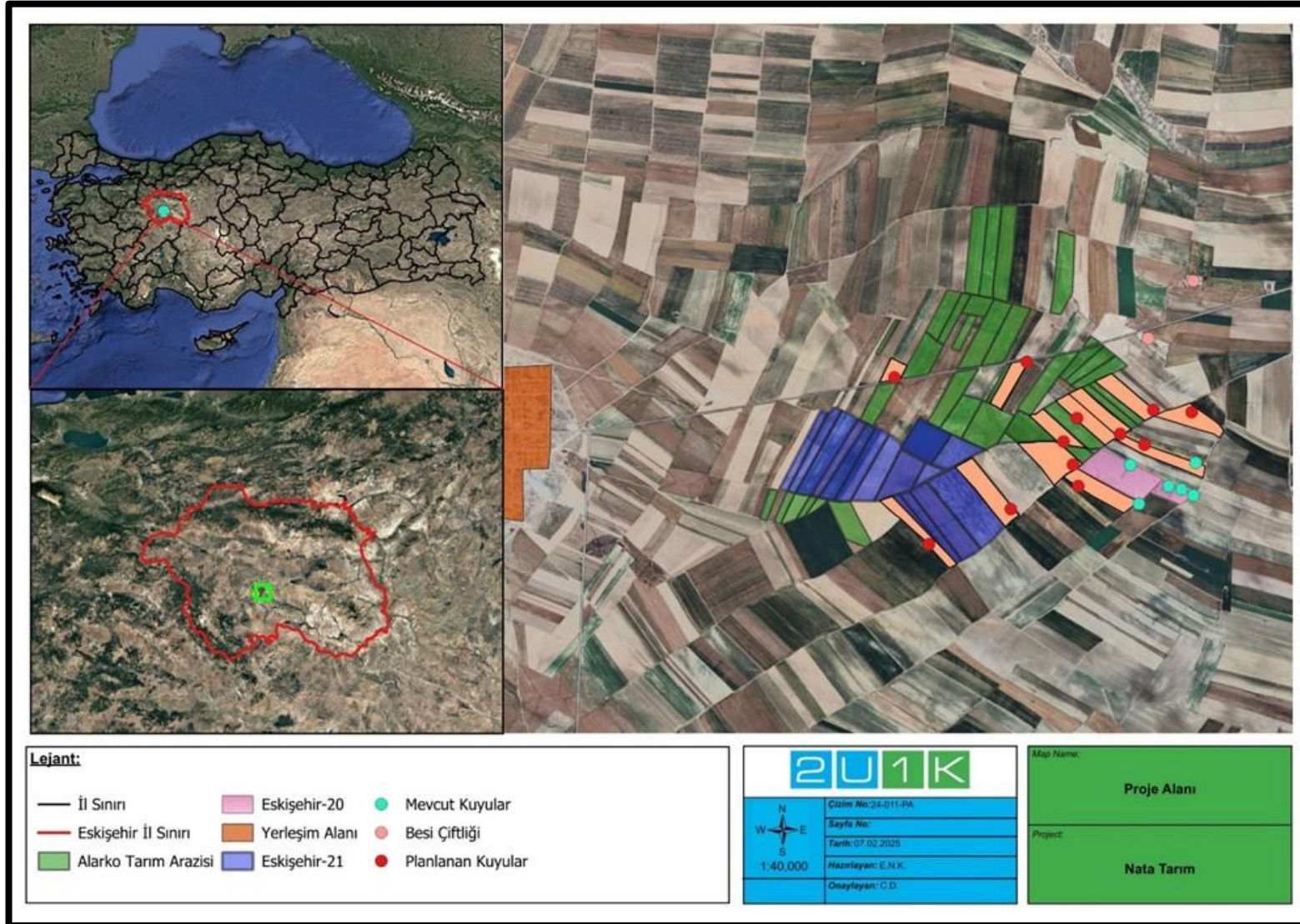
Ayrıca kampüste ilerleyen aşamalarda sosyal tesislerin kurulması planlanmaktadır. Bu sosyal tesisler arasında çalışanlar için eğitim merkezi, lojman, çalışanların çocukları için kreş vb. sosyal hizmetleri sağlayabilecek binalar planlanmaktadır.

Şekil 2-1. İş akım şeması

Sera alanlarının enerji ihtiyacını karşılamak üzere 17 üretim ve 9 reenjeksiyon kuyusu açılması planlanmaktadır. Jeotermal kuyuların özellikleri sondaj testleri ile belirlenecek, böylece enerji gereksinimine göre kuyu sayısı ve yerleri kesinleşecektir. Ayrıca Nata Tarım'ın faaliyette olan 5 üretim 1 reenjeksiyon kuyusundan enerji ihtiyacının bir bölümünün karşılanması tasarımlarda değerlendirilmektedir. İlk kuyuların kesinleşmemiş lokasyonları **Şekil 2-2**'de gösterilmektedir.

Kuyulardaki sondaj çalışmalarından olumlu sonuç alınması durumunda jeotermal kaynaklı topraksız sera yerleşkeleri kurulacaktır.

Şekil 2-2. Sera alanları ve kuyuların yeri

Proje sahibinin aldığı 2024-14 nolu Jeotermal kaynak arama ruhsatı 25/04/2023'ten 25/04/2026'ya, 2024-15 no ve 24/06/2016 tarihli İşletme Ruhsatı ise 24/06/2046'ya kadar geçerlidir. Arama ve işletme ruhsatları ilk olarak Gürlük Jeotermal Enerji Tarım Seracılık Gıda San. Ve Tic. A.Ş. adına alınmış, şirket birleşmesi sonrası 21.05.2024'te Alsera Jeotermal Tarım Gıda San. Ve Tic. A.Ş. adına revize edilmiştir, Nata Tarım adına ise revize edilecektir.

Arama ruhsat alanı 1034.12 ha, işletme ruhsat alanı ise 2225,65 olmakla beraber, işletme ruhsat alanı iki poligondan oluşmaktadır. 1.Poligon 1648,15 ha, 2.Poligon ise 577,50 ha'dır.

Nata Tarım İR:2022-08 (ER:3422598) nolu 10000 ha işletme ruhsatına sahiptir. Ruhsatın 04/06/2013'ten 04/06/2043'e kadar süresi vardır.

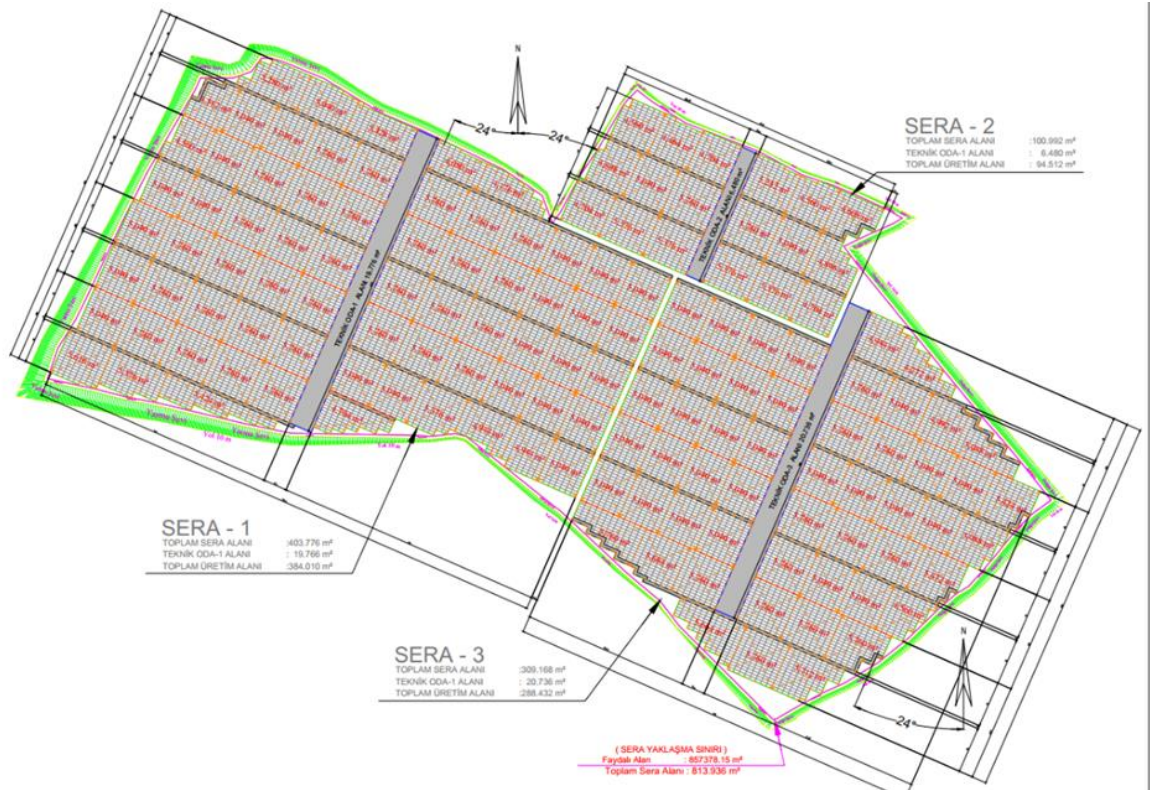
Proje için Dünyaçed Müş.Müh. Çevre Dan.Mad.San. ve Tic.Ltd.Şti. Gürlük adına Proje Tanıtım Dosyası¹ hazırlanmış 28.03.2024'te Eskişehir Valiliği'ne sunulmuştur. Valiliğin incelemesi sonrası projenin ÇED süreci 15.04.2024'te başlamıştır. 04.07.2024'te Valilik, ÇED Yönetmeliği'nin 17. maddesi gereğince İR:2023-02 (ER:3339672) Nolu Sahada Jeotermal Kaynak Arama Sondaj ve Seracılık Faaliyeti Projesi'ne 'Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir' kararı vermiştir. 43549071 220-02 E-2024139 Karar No'lu "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı Ek-B'de raporun eki olarak verilmiştir.

Mevcut durumda arazi edinim süreci tamamlanmış olup Proje alanının mülkiyeti Beybur Tarım ve Hayvancılık A.Ş 'ye aittir. Proje Sahibi ile Beybur Tarım ve Hayvancılık A.Ş satın alma sonrasında Nata Tarım çatısı altında birleştirilecektir. Proje sahibinden edinilen güncel verilere göre toplam 2.390.259,96 m² alan 20 kişiden satın alınmıştır. Araziler mal sahiplerinden satın alınmış olup, söz konusu alanlarda resmi veya gayri resmi kullanıcı bulunmamaktadır. Tüm arazi edinimi gönüllü satın alma yöntemiyle yapılmıştır ve toplamda 67 parselde satın alma gerçekleştirilmiştir. Projenin ilerleyen aşamaları için de gönüllü satın alma yaklaşımı benimsenecektir ve arazi edinimi gerekli olursa, süreçler Dünya Bankası OP 4.12'ye uygun sürdürülecektir. Projenin gerçekleştirileceği alandaki araziler tarla vasfı taşımaktadır.

¹ İR:2023-02 (ER:3339672) Nolu Sahada Jeotermal Kaynak Arama Sondaj ve Seracılık Faaliyeti

Tablo 2-2. Eskişehir-21 ve Eskişehir-20 Sera alanı bilgileri

		Üretim Alanı (m ²)	Teknik Alan (m ²)	Sera İçi Yollar (m ²)	Toplam Sera Alanı (m ²)
Eskişehir-21	Sera-1	369.336	19.766	14.674	403.776
	Sera-2	90.003	6.480	4.509	100.992
	Sera-3	275.900	20736	12.532	309.168
Toplam		735.239	46.982	31.715	813.936
Eskişehir-20	20 C	38.520	1.850	1.870	42.240

Şekil 2-3. Eskişehir-21 sera yerleşim planı (Ek M – Sera Yerleşim Planı)

Proje sahası, Eskişehir-20 ve Eskişehir-21 sera alanlarına ait parseller ve durumları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Arazi edinimleri Beybur Tarım ve Hayvancılık A.Ş. adı altında tamamlanmıştır. Beybur Tarım ve Hayvancılık A.Ş.'nin hisselerinin Proje Sahibine devri planlanmaktadır.

Tablo 2-3. Arazi Ada-Parsel Bilgileri

	Yerleşim Yeri	Ada, Parsel	Arazi Tipi	Arazi Edinimi Öncesi Sahiplik
Proje için arazi edinimi yapılan parseller	Mahmudiye/İsmetpaşa	117 ada, 25, 31, 44, 45, 46, 78, 86, 88, 94, 95, 96, 54, 87 ve 90 parsel	Tarla	Şahıs
		121 ada, 13, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 ve 43 parsel		
		122 ada, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17, 18 parsel		
		125 ada, 7, 9, 10, 13 ve 15, 17 parsel		
		126 ada, 1, 2, 3 ve 4 parsel		
		127 ada 1, 4,5 ve 6 parsel		
		128 ada 23 parsel		
		130 ada 3 ve 4 parsel		
		165 ada 1 parsel		
Eskişehir-21 Serası	Mahmudiye/İsmetpaşa	121 ada, 21 ve 22 parsel	Tarla	Şahıs
		122 ada, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 parsel		
		126 ada, 1, 2, 3 ve 4 parsel		
		127 ada 1 parsel		
Eskişehir-20 Serası	Mahmudiye/İsmetpaşa	131 ada 1 , 132 ada 1 ve 2 parseller	Tarla	Şahıs
Sondaj Alanları (Kuyu koordinatları yapılacak çalışmalar sonrası değişebilir)	Mahmudiye/İsmetpaşa	Kuyu lokasyonları kesinleşince eklenecektir.	Tarla	Şahıs

2.2 Projenin Etki Alanı

Etki Alanı, değerlendirmenin yapılması gereken fiziksel ve/veya sosyal boyut hakkında bilgi verdiğinden, önerilen bir projenin çevresel ve sosyal etkilerinin değerlendirilmesinde önemli bir unsurdur. IFC PS 1'de verilen tanıma göre, Etki Alanı şunları kapsar :

- (i) doğrudan müşteriye ait, müşteri tarafından işletilen veya yönetilen (müteahhitler dahil) proje ve proje kapsamındaki faaliyet ve tesisler , (ii) planlanmayan ancak projeden dolayı ileri bir tarihte veya farklı bir yerde meydana gelebilecek, öngörülebilir gelişmelerin yarattığı etkiler veya (iii) Etkilenen Toplulukların geçim kaynağını oluşturan biyolojik çeşitlilik veya ekosistem hizmetlerine projenin dolaylı etkileri.
- Proje kapsamında finanse edilmeyen, projenin yokluğunda inşa edilmesi veya genişletilmesi söz konusu olmayan, ancak onlar olmaksızın projeyi gerçekleştirmenin mümkün olmadığı projeye ilişkili tesisler.
- Projenin doğrudan kullandığı veya etkilediği alan veya kaynaklar üzerindeki kademeli etkiler ve risk ve etkileri belirleme sürecinde mevcut, planlanan veya makul tanımlanmış gelişmelerden kaynaklanan kümülatif / toplam etkiler.

Proje için etki alanı , çevresel ve sosyal etkiler için ayrı ayrı belirlenmiştir.

Çevresel Etkiler için Etki Alanı

Etki alanı belirlenirken Projenin gürültü, yüzey suyu ve toprak kalitesi üzerindeki etkilerinden daha geniş bir alanı etkilemesi beklenen hava kirletici emisyonları gibi hususlar dikkate alınmıştır. Bu bağlamda, geniş kapsamlı çevresel değerlendirme faaliyetlerini kapsayacak şekilde başlangıçta Proje sınırından itibaren 500 metrelik bir alan seçilmiştir. Bu tanımlanmış alan, gerekirse ilgili tesisleri ve kümülatif etkileri değerlendirmek için daha da genişletilebilir.

Sosyal Etkiler için Etki Alanı

Sosyal etkiler için etki alanı, Projenin inşaatı sırasında ulaşım faaliyetleri, işçilerin işe alınması, Projenin inşaatı ve işletilmesi sırasında gürültü ve toz oluşumu ve inşaat faaliyetleriyle ilgili hava kalitesi etkileri dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu aşamada öncelikli sosyal etki alanı olarak 1 (bir) mahalleyi kapsayan bir alan seçilmiştir. Kuyulara ve proje alanına en yakın yerleşim birimi İsmetpaşa Mahallesi'dir. İsmetpaşa Mahallesine en yakın kuyu 2.2 kilometre uzaklıkta, en uzak ise 3.5 kilometre uzaklıktadır.

Ayrıca projede arazi edinimi tamamlanan alanlardan 121 ada 33,34,35 parsellere 200 ve 700 metre uzaklıklarda iki adet besi çiftliği bulunmaktadır. Ayrıca planlanan kuyuların öngörülen ilk lokasyonları bu parseller içerisinde yer almaktadır. Proje etkileri değerlendirilirken bu alanlar da dikkate alınmıştır.

Genel olarak çalışanların Eskişehir ilinde kalacağı ön görülmektedir. Ancak, jeotermal kaynaklar için yapılacak sondaj çalışmalarının doğası gereği, her bir sondaj noktasında sondaj ekibinin konaklayacağı alanlar olacaktır. Seraların inşaatı sırasında çalışanların genel olarak Eskişehir veya yakın ilçelerde kalacağı ön görülmektedir. Buna karşın, yerel olmayan çalışanlar için kamp alanında konaklama imkânı verilebilecektir.

2.3 İlişkili Tesisler

Dünya Bankası ilişkili tesisleri tanımlarken proje finansmanına dahil olmayan, eş zamanlı gerçekleştirilecek ve projenin uygulanabilir olması için gerekli, proje olmasaydı inşa edilmeyecek tesisleri işaret eder.

Dünya Bankası'nın tanımı: *“İlişkili Tesisler, projenin bir parçası olarak finanse edilmeyen ve Bankanın takdirine göre: (a) projeye doğrudan ve önemli ölçüde ilgili olan; (b) projeye eş zamanlı olarak gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi planlanan ve (c) Projenin uygulanabilir olması için gerekli olan ve proje mevcut olmasaydı inşa edilmeyecek, genişletilmeyecek veya yürütülmeyecek olan tesisler veya faaliyetler anlamına gelir. Tesislerin veya faaliyetlerin İlişkili Tesis olabilmesi için üç kriteri de karşılamaları gerekir.”*

Bu tanımlar içerisinde yer alan herhangi bir bileşen bulunmaması nedeniyle projede ilişkili tesis bulunmamaktadır.

3 MEVZUAT GEREKLİLİKLERİ

Bu bölüm, ulusal ve uluslararası gereklilikler kapsamında Proje'nin paydaş katılım faaliyetlerini nasıl düzenleyeceğini ana hatlarıyla anlatmaktadır.

3.1 Türk Mevzuatı

11 Ağustos 1983 tarih ve 18132 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve 29 Mayıs 2013 tarihli Resmî Gazete'de (6486 Sayılı Kanun ile) tadil edilen Çevre Kanunu No. 2872, Türkiye'nin çevre mevzuatının temel yasal çerçevesini oluşturmakta ve çok sayıda yönetmelik ile desteklenmektedir. 29 Temmuz 2022 tarih ve 31907 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği'nin (ÇED Yönetmeliği) ana çerçevesini ise Çevre Kanunu'nun 10. maddesi oluşturmaktadır.

Proje ÇED Yönetmeliği'ne göre Ek-2 listesinde yer almakta olup Proje için ÇED Yönetmeliği madde 15 uyarınca Proje Tanıtım dosyası hazırlanmıştır.

Tablo 3-1. Türkiye Ulusal ÇED Yönetmeliğinin Özel Amaçları

(1) Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği Valilikçe belirlenen merkezi bir yer ve saatte Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenir.

a) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar toplantı tarihini, saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilanı; projenin gerçekleştirileceği yörede yayınlanan yerel süreli yayın ile birlikte yaygın süreli yayın olarak tanımlanan bir gazetede toplantı tarihinden en az on (10) takvim günü önce yayınlatır.

b) Halkın Katılımı Toplantısı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda; halkın, proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması sağlanır. Başkan, katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Toplantı tutanağı, bir sureti Valilikte kalmak üzere Bakanlığa gönderilir.

(2) Valilik, Halkın Katılımı Toplantısı ile halkın görüş ve önerilerini bildirebileceği süreç ile ilgili zamanlama takvimini ve iletişim bilgilerini halka duyurur. Halkın görüş ve önerileri, zamanlama takvimi içerisinde Komisyona sunulur.

(3) Komisyon üyeleri, kapsam belirlemesi öncesinde proje uygulama yerini inceleyebilir, kendilerine iletilen tarihe göre Halkın Katılımı Toplantısına katılabilirler.

(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından halkı bilgilendirmek amacıyla broşür dağıtmak, anket, seminer gibi çalışmalar Halkın Katılımı Toplantısından önce yapılabilir veya internet sitesinden yayınlanabilir.

Proje Sahibi, çevre kanunlarının yanı sıra aşağıdaki kanunlara da uymakla yükümlüdür:

- İş Kanunu No. 4857, 25134 sayılı ve 10 Haziran 2003 tarihli Resmî Gazete,
- Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun No. 3071, 18571 sayılı ve 10 Kasım 1984 tarihli Resmî Gazete,
- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu No. 4982, 25269 sayılı ve 24 Ekim 1984 tarihli Resmî Gazete,

- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu No. 6698, 29677 sayılı ve 7 Nisan 2016 tarihli Resmî Gazete.

3.2 Uluslararası Standartlar

TKSB kredi veren taraf olduğundan, Projenin Ulusal Çevre Sosyal Güvenlik (ÇSG) Mevzuatının yanı sıra Dünya Bankası (DB) Koruma Politikaları, ÇSG Kılavuzları ve en iyi uygulama belgeleri de dahil olmak üzere iyi uluslararası uygulamalarla uyumlu olması gerekir.

3.2.1 Dünya Bankası (DB) Koruma Politikaları

Dünya Bankası, Projelerin ve faaliyetlerin çevresel, finansal ve sosyal açıdan sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için Koruma Politikaları ile projeleri yönetir. Koruma Politikaları, Projelerin çevresel ve sosyal olumsuz etkilerini tanımlayan ve bunların azaltılması ve önlenmesini belirleyen Çevresel Değerlendirmeler ve diğer politikaları içerir. Bu politikalar, aynı zamanda Operasyonel Politikalar (OP) ve bileşim hakkında rehberlik sağlayan "Dünya Bankası Operasyonel El Kitabı"nda genişletilmiştir.

Projeye ilişkin Dünya Bankası Koruma Politikalarının ana hedefleri ve görevleri aşağıda açıklanmaktadır:

OP 4.01 Çevresel Değerlendirmenin ana hedefleri ve görevleri:

- Önerilen projelerin çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğini ve sağlamlığını sağlamak,
- Karar vericileri çevresel ve sosyal riskler konusunda bilgilendirmek,
- Paydaşların karar alma sürecine katılımını sağlayarak şeffaflığı artırmak,

Dünya Bankası çevresel bir tarama yapar ve önerilen projeleri olası çevresel etkilerinin düzeyine göre A, B ve C Kategorileri altında sınıflandırır.

Kategori A projeler: Potansiyel olarak gelecekte önemli olumsuz çevresel ve/veya sosyal etkiler ve sorunlara yol açabilecek ve sınıflandırma zamanında kolaylıkla tespit edilemeyen etkilere sahip projeler.

Kategori B projeler: Çevresel ve/veya sosyal etkileri projenin yerine özgü olan, Kategori A projelerine göre daha az olumsuz ve/veya kolayca saptanabilir ve önlenebilir etkileri olan projeler.

Kategori C projeler: Minimum veya hiç çevresel ve sosyal etkisi olmayan projeler.

FA projeleri: Finansal aracılık faaliyetleri.

Bu Proje kapsamında tanımlanan ve genel çerçevesi çizilen yatırımlar için ve Dünya Bankası'nın Operasyonel Politikalarına (OP) istinaden Proje Sahibi tarafından Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı oluşturulması gerekmektedir.

ÇSYP'nin hazırlanması sırasında, projenin kapsamı ve bölgenin coğrafi, doğal ve demografik yapısı dikkate alınarak, yukarıda listelenen operasyonel politikalar belirlenmiştir. Değerlendirme sonucunda proje kategorisi B olarak değerlendirilmiştir.

OP 4.04 Doğal Yaşam Alanları ana hedefleri ve görevleri:

- Doğal yaşam alanlarını ve bunların biyolojik çeşitliliğini korumak,
- Kritik doğal yaşam alanlarının önemli ölçüde dönüştürülmesini/bozulmasını önlemek,
- Doğal yaşam alanlarının insan toplumuna sunduğu hizmet ve ürünlerin sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

OP 4.11 Fiziksel Kültürel Kaynaklar ana hedefleri ve görevleri:

- Arkeolojik ve tarihi alanlar, tarihi kentsel alanlar, kutsal alanlar, mezarlıklar, mezarlıklar ve eşsiz doğal değerler dahil olmak üzere Fiziksel Kültür Kaynaklarının (PCR) tanımlanmasını ve korunmasını sağlamak
- Fiziki kültür varlıklarının korunmasına ilişkin ulusal mevzuata uygunluğun sağlanmasıdır.

OP 4.12 Gönülsüz Yeniden Yerleşim ana hedefleri ve görevleri:

- Mümkün olduğu durumlarda gönülsüz yeniden yerleşimi önlemek veya en aza indirmek için tüm uygulanabilir alternatif proje tasarımlarını araştırmak,
- Yerinden edilmiş kişilerin eski yaşam standartlarını iyileştirmelerine yardımcı olmak; yeniden yerleşimin planlanması ve uygulanmasına toplumun katılımını teşvik etmek,
- Arazi tapusunun yasalılığına bakılmaksızın etkilenen kişilere yardım sağlamaktır.

3.2.2 Uluslararası Anlaşmalar

Türkiye, aşağıdakiler de dahil olmak üzere birçok uluslararası anlaşmaya taraftır:

- Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi.
- Uzun Menzilli Sınır Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi (CRLTAP).
- Uluslararası Ticarete Bazı Tehlikeli Kimyasallar ve Pestisitlere İlişkin Ön Bilgilendirilmiş Onay Prosedürüne İlişkin Rotterdam Sözleşmesi.
- Tehlikeli Atıkların Sınır Ötesi Taşınmasının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi.

- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine ilişkin Kyoto Protokolü.
- Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü.
- Avrupa Yaban Hayatı ve Doğal Yaşam Alanlarının Korunmasına İlişkin Sözleşme
- Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
- Ozon Tabakasının Korunmasına İlişkin Viyana Sözleşmesi.
- Antarktika Antlaşması'na Ek Çevre Koruma Protokolü.

Paris Anlaşması

Paris Anlaşması, küresel ısınmayı 2°C'nin altında sınırlayarak ve 1,5°C ile sınırlandırma çabalarını sürdürerek tehlikeli iklim değişikliğini önlemek için küresel bir çerçeve ortaya koymaktadır. Aynı zamanda ülkelerin iklim değişikliğinin etkileriyle başa çıkma becerilerini güçlendirmeyi ve çabalarında onları desteklemeyi amaçlar.

Paris Anlaşması, Aralık 2015'te Paris iklim konferansında kabul edilen ilk evrensel, yasal olarak bağlayıcı küresel iklim değişikliği anlaşmasıdır. AB ve Üye Devletleri, Paris Anlaşması'nın 190'a yakın Tarafı arasındadır. AB, anlaşmayı 5 Ekim 2016'da resmen onaylamış ve böylece anlaşmanın 4 Kasım 2016'da yürürlüğe girmesi sağlanmıştır. Anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için, küresel emisyonların en az %55'ini temsil eden en az 55 ülkenin onay belgelerini ibraz etmesi gerekmiştir.

Anlaşma, Türkiye'de 07.09.2021 tarihli ve 31621 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3.2 Türk Mevzuatı ve Uluslararası Yönergeler Arasındaki Boşluklar

Türk ÇED prosedürleri, bazı istisnalar haricinde Dünya Bankası Politikalarına uygundur. Başlıca istisnalar, proje sınıflandırma, çevresel ve sosyal etki değerlendirmesinin kapsamı, arazi edinimi ve yeniden yerleşim hususları ve halkla istişare konularındadır. Türk mevzuatının Dünya Bankası Politikalarından farklı olduğu durumlarda, projenin uygulanmasında daha katı olan kurallar uygulanacaktır.

4 GÖREVLER VE SORUMLULUKLAR

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nda (ÇSYP) açıklanan tüm çevresel ve sosyal taahhütler, Proje Sahibi tarafından yerine getirilecektir. Proje Yönetimi, etkilenen tüm tarafların, özellikle etkilenen yerleşim birimlerinin, yerel halkın, komşu tesislerin ve çevredeki resmi kurumların Proje hakkında bilgilendirilmesini sağlayacaktır. Bu gruplar, Proje dahilindeki önemli konularının belirlenmesi sürecine dahil olacaktır.

Proje Sahibi, ilgili üçüncü taraflarla iş birliği içinde, ÇSYP ve PKP'nin uygulanması için rolleri, sorumlulukları ve yetkiyi tanımlayan Projeye özgü bir yapıyı gerektiği gibi oluşturacak, sürdürecektir ve güçlendirecektir. Yönetim temsilcileri de dâhil olmak üzere, açık sorumluluk ve yetki sınırları olan özel personeller projeye atanmalıdır. Proje'ye özgü olarak oluşturulacak organizasyon yapısı içerisinde Proje'nin koordinasyon ve yönetimini sağlayan yöneticiler, Proje'nin inşaat ve işletme aşamasında görev alacak teknik ve finansal uzmanlar, en az bir Toplum İrtibat Sorumlusu, en az bir Çevre Uzmanı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı (İSG) yer alacaktır. Temel çevresel ve sosyal sorumluluklar iyi tanımlanmalı ve ilgili personele ve Proje Organizasyon Birimi'nin kalanına iletilmelidir. Personel ayrıca, ÇSYP kapsamında gerekli olan belirli önlemleri ve eylemleri yetkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirmek için yeterli bilgi, beceri ve deneyime sahip olmalıdır.

Proje sahibi kendi bünyesinde aşağıdaki sorumlulukları yerine getirmek üzere çevre, sosyal ve iş sağlığı ve güvenliği konularının yönetilmesi için personel atamalarını gerçekleştirmiştir.

ÇSYP ve PKP'nin uygulanmasına ilişkin genel organizasyon yapısı Tablo 4-1'de sunulmaktadır.

Tablo 4-1. ÇSYP ve PKP'nin Uygulanmasına İlişkin Genel Organizasyon Yapısı

Görevler	Sorumluluklar
Proje Sahibi	<ul style="list-style-type: none"> Uygulamaya ilişkin genel sorumluluk, Projenin ÇSYP ve PKP'de açıklanan Uluslararası Finans Kuruluşlarının şartlarına uymasını sağlamak, Çevresel ve sosyal etkileri azaltmak için ÇSYP ve PKP şartlarının uygulanmasını sağlamak, ÇSYP ve PKP'nin uygulanmasıyla ilgili izleme sürecini yürütmek, Kredi veren kuruluşlara ibraz edilmek üzere inşaat döneminde üç aylık ve işletme döneminde altı aylık çevresel ve sosyal izleme raporları hazırlamak.
Toplum İrtibat Sorumlusu	<ul style="list-style-type: none"> Tüm çalışanların ÇSYP PKP ile ilgili eğitim oturumlarına katılmasını sağlamak ÇSYP'de belirtilen çevre, sosyal ve güvenlik taahhütlerine uyulmasını sağlamak üzere personele yönelik eğitim ve farkındalık oturumlarının yürütülmesine ilişkin kayıt tutmak, Kredi Veren Kuruluşlara ibraz edilmek üzere inşaat döneminde üç aylık ve işletme döneminde altı aylık çevresel ve sosyal izleme raporları hazırlamak, ÇSYP ve PKP'nin uygulanmasıyla ilgili izleme sürecini yürütmek,

Görevler	Sorumluluklar
	<ul style="list-style-type: none"> • Paydaş Katılım Planını benimseyerek uygulamak, • Çalışan ve halka açık şikâyet mekanizmasını yönetmek. • Şikâyet mekanizması sisteminin proje kılavuzları ve en iyi uygulamalarla uyumlu olmasını sağlayacak şekilde kurulması ve uygulanması. • Mekanizmanın varlığı ve prosedürleri hakkında net bilgi sağlayarak paydaşların şikâyetlerini ifade edebilmeleri için etkili iletişim kanallarını kolaylaştırmak, • İlgili tarafların ayrıntıları, şikâyetlerin niteliği ve çözüm için atılan adımlar da dahil olmak üzere şikâyetlerin kapsamlı kayıtlarını tutmak, • Bilgi toplamak ve endişelerin geçerliliğini değerlendirmek için ilgili proje ekipleri ve paydaşlarla iş birliği yaparak şikâyetlere ilişkin tarafsız ve kapsamlı araştırmalar yürütmek, • Adil ve tatmin edici çözümleri hedefleyerek şikâyetleri ele almak için uygun çözümler veya eylemler geliştirin ve tavsiye edin. • Şikâyetlerin durumu, eğilimlerin, sonuçların ve şikâyet mekanizması için önerilen iyileştirmelerin ana hatlarını çizen düzenli raporlar hazırlayın. • Çalışan ve Halka açık şikâyet mekanizması kurulacak, Toplum İrtibat Sorumlusu atanacak ve Proje çalışanlarına mekanizma tanıtılacaktır. Web sitesinde, İsmetpaşa mahalle muhtarlığında şikâyet mekanizması ve yetkili iletişim bilgileri tanıtılacaktır. • Proje personeline ve paydaşlara şikâyet mekanizması hakkında eğitim vererek sürecin farkındalığını ve anlaşılmasını sağlayın. • Şikâyet mekanizmasını geri bildirim ve öğrenilen derslere dayanarak sürekli olarak değerlendirin ve iyileştirin, sürekli iyileştirme ortamını teşvik edin. • Şikâyet mekanizmasının yasal ve düzenleyici gerekliliklerin yanı sıra endüstri standartları ve proje politikalarıyla uyumlu olmasını sağlayın. • Olumlu ilişkileri geliştirmek ve endişeleri proaktif bir şekilde ele almak için yerel topluluklar, hükümet organları ve proje ortakları dahil olmak üzere çeşitli paydaşlarla etkileşime geçin. • Tüm çalışanlara ayrımcılık ve davranış kuralları konusunda eğitim verilecektir. Çalışanlara verilecek eğitimler, cinsel taciz ve istismar, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, istismar ve tacize müdahale kavramları hakkında açıklayıcı nitelikte olacaktır. Aynı zamanda, eğitimler yoluyla, çalışanların Projenin Şikâyet Çözüm Mekanizmasını (Projenin PKP belgesinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır) ve yasal haklarını kullanırken izleyecekleri adımları öğrenmeleri sağlanacaktır. Şikâyet Çözüm Mekanizmasına erişim kolay ve etkili olacaktır. Proje için görevlendirilen Toplum İrtibat Sorumlusu işe başlamadan önce verilecek eğitimlerde tüm çalışanlara duyurulacaktır. Çalışanların kullandığı yemekhane, kantin, servis alanları gibi yerlerde, şikâyet çözüm mekanizmasını

Görevler	Sorumluluklar
	ve yetkili kişinin iletişim bilgilerini içeren broşür ve afişler bulunacaktır.
İnsan Kaynakları Uzmanı	<ul style="list-style-type: none"> Proje personelinin işe alım süreçlerini yürütmek, Çalışanların eğitim ve gelişim programlarını organize etmek, Proje kapsamında çalışanların çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve iş memnuniyetinin artırılması için çalışmalar yapmak, Çalışanların özlük hakları ve bordro işlemlerini yönetmek, Çalışanlar arasında iletişimi ve iş birliğini artırmak için faaliyetler düzenlemek, Çalışanların performans değerlendirme süreçlerini yürütmek ve gelişim planları oluşturmak, İlgili iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini planlamak ve uygulamak.
Çevre Sorumlusu	<ul style="list-style-type: none"> Çevre yönetim sisteminin kurulmasını ve düzgün çalışmasını sağlamak üzere ÇSYP'ye uyumu ve ÇSYP'nin uygulanmasını gözetleyerek izlemek, Projenin teknik özelliklerinin ÇSYP çerçevesinde verilen tavsiyeleri yeterince yansıttığından emin olmak, İşlerin uygunluk seviyesini belirlemek ve çevreyle ilgili konularda geri bildirimde bulunmak için Proje alanını düzenli olarak ziyaret edip denetlemek, Kredi Veren Kuruluşlara ibraz edilmek üzere inşaat döneminde üç aylık ve işletme döneminde altı aylık çevresel ve sosyal izleme raporları hazırlamak, İnşaat ve işletme sırasındaki tüm çevresel ve sosyal gerekliliklerle ilgili olarak Proje Şirketi yönetimine düzenli olarak rapor vermek.
İş Sağlığı ve Güvenliği Sorumlusu	<ul style="list-style-type: none"> İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin kurulmasını ve düzgün çalışmasını sağlamak, İSG ile ilgili tüm düzenlemelere uyumu sağlamak, Proje alanında düzenli denetimler yaparak İSG konularında geri bildirimde bulunmak, İSG ile ilgili eğitim ve farkındalık oturumları düzenlemek, İSG ile ilgili raporları hazırlamak ve Proje Şirketi yönetimine düzenli olarak rapor vermek.
Kalite Yönetim Sistemleri Birimi	<ul style="list-style-type: none"> Çevre mevzuatı kapsamında yapılması gereken çalışmaların planlaması, Çalışanlara çevre bilinci ve atık yönetimi eğitimlerini vermek, Geri dönüşüm ve bertaraf firmalarının sözleşmelerini yapmak, Atıkların lisanslı firmalar tesliminin sağlanması, Operasyonel kontrollerin sağlanması, Çevresel risk ve fırsatların değerlendirilmesi, Atıkların azaltılması yönelik çalışmalar yapmak.

Paydaş Katılım Planı

Görevler	Sorumluluklar
Proje Çalışanları	<ul style="list-style-type: none">ÇSYP ve PKP kapsamındaki çevresel ve sosyal yükümlülükler hakkında bilgi sahibi olmak ve bu yükümlülükleri yerine getirmek için intibak eğitimlerine katılmak.Eğitimlerde öğrendiklerini günlük işlerinde uygulamak, çevresel ve sosyal yönetim planlarına uygun hareket etmek.
Yüklenici	<ul style="list-style-type: none">Çevresel ve sosyal izleme çalışmaları kapsamında aylık rapor hazırlamak ve proje sahibine sunmak.

5 İŞ GÜCÜ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

Bu bölümün etki değerlendirmesi hem inşaat hem de işletme aşaması için birlikte düşünülmüştür, çünkü her iki fazda olası etkiler benzer sonuçlar doğurabilir, bu sebeple aynı etki azaltma önlemleri Projenin her iki aşaması için de uygulanacaktır.

Bu işgücü değerlendirmesinin genel amacı, önemli işgücü sorunlarını belirlemek ve Proje'nin mevcut insan kaynakları politikalarını ve prosedürlerini değerlendirmektir. Proje Sahibi DB OP'lerine, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) temel standartlarına ve Türk İş Kanunu'na (4857 Sayılı Kanun) göre işgücü ve çalışma koşullarını takip etmek için makul önlemler alması gerekmektedir. Önceden Nata Tarım bünyesinde çalışan ve günümüzde proje sahibine bağlı olarak çalışan çalışanlar aynı standartlara tabidir.

Yönetim temsilcileri de dâhil olmak üzere, açık sorumluluk ve yetki sınırları olan personeller projeye özgü olarak atanmalıdır. Proje'ye özgü olarak oluşturulacak organizasyon yapısı içerisinde Proje'nin koordinasyon ve yönetimini sağlayan yöneticiler, Proje'nin inşaat ve işletme aşamasında görev alacak teknik ve finansal uzmanlar, en az bir Sosyal Uzman, en az bir İnsan Kaynakları Uzmanı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı (İSG) yer alacaktır. Temel çevresel ve sosyal sorumluluklar iyi tanımlanmalı ve ilgili personele iletilmelidir. Personel ayrıca, ÇSYP kapsamında gerekli olan belirli önlemleri ve eylemleri yetkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirmek için yeterli bilgi, beceri ve deneyime sahip olmalıdır.

İnşaat işlerinin ve işletme faaliyetlerinin iç denetiminin gerçekleştirilmesinde Proje Sahibinin merkezi yapılanması içerisinde görevlendirilecek personel düzenli olarak denetim ve kontrolleri gerçekleştirecektir.

Proje Sahibi inşaat aşaması için henüz bir Yüklenici ile sözleşme yapmamış olup, Proje'nin inşaat ve işletme aşamasında yer alacak tüm Yüklenicilerin ÇSDD, ÇSYP ve PKP kapsamında verilen taahhüt ve standartlara uygun hareket etmesi gerekmektedir.

Proje Sahibinin yazılı bir altyüklenici yönetim planı bulunmamakta olup yükleniciyle anlaşma yapılmadan önce altyüklenici yönetim planı hazırlanacaktır. Yüklenicilerin ÇSDD, ÇSYP ve PKP'de belirtilen standartlara uyumu altyüklenici sözleşmesiyle garanti altına olacaktır.

Proje sahibinin yazılı bir İnsan Kaynakları Politikası bulunmaktadır. Politika, Proje Sahibinin iş sürecine ve çalışanların yasal haklarına dair bilgi sağlamaktadır. İnsan Kaynakları Politikası EK-H'de sunulmaktadır.

Proje Sahibi çalışanların yasal hak ve sorumluluklarını içeren çalışan sözleşmelerini hazırlamış durumdadır, beyaz ve mavi yaka için çalışan sözleşme örneği EK-I'da sunulmaktadır. İnşaat ve işletme döneminde yer alacak tüm personel (taşeronlar dahil) sözleşmeli olarak işe alınacak, ücret ve fazla mesai ödemeleri buna göre yapılacaktır. Sözleşmenin bir örneği çalışan ile paylaşılacak, tüm yasal hakları ve sorumlulukları çalışana sözleşme imzalanmadan önce detaylıca açıklanacaktır. Tüm çalışanlar sigortalı olarak işe

alınacak sigorta işe giriş tarihinden itibaren başlatılacaktır. Yabancı uyruklu çalışan olması durumunda Proje Sahibi çalışma izinlerini sıkı bir şekilde kontrol edecektir.

Proje Sahibi çalışanlara işin gerekliliklerine uygun olarak maske, kulak tıkacı ve kıyafet dahil kişisel koruyucu ekipman (KKD) sağlayacaktır. Çalışanlar gerekli koruyucu ekipmanları olmadan sahada bulunmayacaktır. Sağlanan ekipmanların, kıyafetlerin eskimesi, yeterliliğini kaybetmesi durumunda Proje Sahibi yenisini sağlamaktan sorumludur.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu gereğince yayınlanan İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri ve Seçilme Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ'e bağlı olarak 2 ila 50 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir, 51 ile 100 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki, 101 ila 500 arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç çalışan temsilcisi seçim ve atama süreçleri yapılmalıdır. Proje Sahibi inşaat ve işletme döneminde çalışan temsilcisi seçimi düzenlemeli ve çalışanları temsilci olma konusunda cesaretlendirmelidir. Çalışan temsilcisi, eğitim programları ve duyurular yoluyla çalışanlara tanıtılmalıdır. Çalışan temsilcisine toplantılar yapmak ve düzenli istişareler yapmak için uygun ortam ve araçlar sağlanmalıdır. Çalışan temsilcileri arasında kadın bireylerin olmaması, işyerinde sessizlik kültürüne neden olabilir. Kadın çalışanlar temsilci olmaya teşvik edilmeli ve bu tür bir temsil ve yönetsel süreçlere katılım konusunda gerekli eğitim programları verilmelidir.

Proje sahibi tarafından hazırlanmış davranış kuralları politikası bulunmakta olup EK-İ'de sunulmaktadır. Davranış kuralları politikası sendika üyeliğinin önünde bir engel olmadığını vurgulamaktadır. Taciz, mobbinge izin verilmeyeceğini garanti altına almaktadır. Davranış kuralları içerisinde ayrımcılık, çocuk işçiliği, zorla çalıştırma gibi hususların olmayacağı kesin bir dille garanti altına alınmıştır. Davranış kuralları politikası çalışan sözleşmesinin bir eki olarak çalışanlarla paylaşılacak ve sözlü olarak açıklanacaktır.

Proje Sahibi, inşaat sırasında çalışacak personelin yerel topluluklarda herhangi bir rahatsızlığa/çatışmaya yol açmaması ve topluluk üyeleri ile etkileşimlerinin uygunsuz davranışlara/suistimallere yol açmaması amacıyla, her çalışana (taşeron dahil) davranış kuralları eğitimi vermekle yükümlüdür. Davranış kuralları eğitimi, cinsiyete dayalı şiddet, cinsel taciz, cinsel sömürü ve istismara dair bilgi verecektir.

Proje süresince ÇSYP'de verilen etki azaltıcı önlem ve taahhütlerin uygulanmasına yönelik izleme çalışmaları, proje sahibi ve atanmış bağımsız danışman tarafından yapılacaktır. Yükleniciler izleme raporlarını aylık olarak hazırlayarak proje sahibine sunacaktır. Proje sahibi ve bağımsız danışman ise inşaat döneminde 3 ayda bir işletme döneminde ise 6 ayda bir izleme raporlarını kredi veren kuruluşa sunacaktır.

Mevcut durumda inşaat çalışmaları başlamamıştır. Proje planlama ve tasarım aşamasındadır. Sondaj çalışmalarının ve sera inşaat çalışmalarının 2025 yılı içerisinde başlaması, 2026 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir. Projenin inşaat döneminde geçici istihdam yaratması beklenmektedir. İnşaat süresince yerel malzeme

kullanımı ile yerel ekonomiye katkı sağlanması, çeşitli mal ve hizmetlerin yerelden karşılanmaya özen gösterilmesi konularına öncelik tanınacaktır.

İşe alımlar gerçekleştirilirken yerel halkın istihdam fırsatları hakkında bilgi sahibi olması sağlanacaktır. Mahalle muhtarlıklarına bırakılan bilgilendirici broşürler bu süreçte kilit rol oynayabilir. Proje Sahibi paydaşlarını istihdam ve hizmet alımı fırsatları hakkında bilgilendirecektir. İşe alımların şeffaf bir şekilde yapılması, tüm başvuranlara eşit imkân ve fırsatlar sağlanması önemlidir.

Yapılacak sondaj çalışmaları mevsimsel şartlara göre yılda 12 ay, 25 gün, günde 8 saat (tek vardiya) çalışma yapılacak olup faaliyetler sırasında her bir kuyuda 21 kişi çalıştırılması planlanmaktadır. İnşaat döneminde çalışacak personel sayısına ilişkin kesin bilgi olmamakla beraber yaklaşık 750 kişi çalışması beklenmektedir. İşletme döneminde ise Proje sahibi tarafından ortalama 900 kişinin istihdam edilmesi planlanmaktadır.

Projenin Sahibi işletme döneminde gerekli beceri ve yeterliliklerin sağlanmasını da göz önünde bulundurarak yerel istihdama öncelik verecektir. Proje Sahibin bağlı olduğu ana yapı olan Alarko Tarım içerisinde çalışan kadın oranı %71 olup, Proje sahibi bu projenin işletme döneminde çalışacak personelin %90'ını kadın istihdamı ile sağlamayı hedeflemektedir.

Proje sahibi proje alanında kadın çalışanların çalışma şartlarını kolaylaştırabilmek adına kreş, teknik personel yetiştirmek amaçlı akademi binası ve sosyal tesisler kurmayı da amaçlamaktadır.

Proje inşaat döneminde personelin konaklaması adına Proje alanında bir kamp alanı kurulacaktır. Kamp alanını inşaat döneminde yer alacak yüklenici tarafından kurulması planlanmaktadır. Proje Sahibi kamp alanının denetimini sağlamaktan ve kamp alanının IFC ve EBRD tarafından hazırlanan ve Dünya Bankası tarafından onaylanan işçi barınma standartlarını karşılamasından sorumlu olacaktır. Kamp alanı çalışanlar için dinlenme alanları, yemekhane, hijyen koşullarına uygun sıhhi tesisleri içerecektir. Proje Sahibi kamp alanının yönetimi ve denetimini sağlamak ve bahse konu uluslararası standartlara uyumlu kurulmasını sağlamak için Kamp Yönetim Planı hazırlayacaktır. Kamp yönetim planı inşaat döneminde yer alacak yükleniciyle sözleşme yapılmadan önce hazırlanmalıdır.

Proje sahibi tarafından işletme döneminde çalışacak personele servis imkânı sağlanması planlanmaktadır. İnşaat döneminde yer alacak personelin ulaşımından yüklenici firma sorumlu olacaktır. Çalışanların konfor ve güvenliğinin sağlanması için servislerin güvenli ulaşımına uygun olmasına dikkat edilecektir. Servis sayısı personel sayısına uygun olarak kararlaştırılacaktır. Proje Sahibi yapacağı yüklenici sözleşmesiyle bu hususları garanti altına alacaktır.

Proje alanı çalışanların ibadet etmelerine imkân verecek mescitleri kadın ve erkek personel için ayrı olarak içerecek şekilde tasarlanacaktır.

Paydaş Katılım Planı

Hijyen koşullarına uygun, uygun bir şekilde havalandırma sistemi olan soyunma odaları kadın ve erkek personel için sağlanacaktır.

İnşaat ve işletme döneminde sahada güvenlik personeli yer alacaktır. Güvenlik personeline, çalışanlarla ve yerel topluluklarla doğru iletişim yöntemleri konusunda eğitim sağlanmalıdır.

6 PROJENİN SOSYAL MEVCUT DURUMU

Bu bölümde Proje'nin sosyal mevcut durumu için nicel ve nitel veriler derlenmiştir. Sosyo-ekonomik mevcut durum çalışmasının amacı, potansiyel etkileri anlamak ve uygun etki azaltma önlemleri geliştirmek için, Proje'den potansiyel olarak etkilenen alanlardaki sosyo-ekonomik koşulları ve eğilimleri tanımlamaktır. Sosyo-ekonomik mevcut durum, il ve yerel toplulukların önemli sosyo-ekonomik konularını tanımlar ve Proje sonrasında etkilenen topluluklarda meydana gelen değişiklikleri izlemek için kullanılacak bir sosyo-ekonomik veri tabanı oluşturur.

Proje Alanını görmek, hassas alıcıları belirlemek ve arazide resmi/gayri resmi kullanıcılar olup olmadığını belirlemek amacıyla 16 Şubat 2024 tarihinde ilk saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Saha ziyaretinde Proje Sahibiyle toplantı gerçekleştirilmiş ve en yakın yerleşim yeri olan İsmetpaşa mahalle muhtarıyla Proje sahasında ön görüşme gerçekleştirilmiştir. İlk görüşmelerin ardından kuyu başı lokasyonlarının görülmesi için 29 Şubat 2024 tarihinde ikinci saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Arazilerin eski sahipleri ile görüşmeler ve sahanın tekrar değerlendirilmesi için 30.07.2024'te üçüncü kez saha ziyareti yapılmıştır.

Projenin sosyal etki alanı, arazi edinimi, işçilerin barınması, inşaat ve işletme aşamalarındaki gürültü, işgücü akışı, toz ve hava kalitesindeki değişiklikler ve trafikten kaynaklanan etkiler dikkate alınarak belirlenmiş olup en yakın yerleşim yeri olan İsmetpaşa mahallesi Proje alanına 1,5 km uzaklıktadır. Projenin ömrü boyunca paydaşlardan gelen şikâyetler doğrudan etki alanı uzmanlar tarafından genişletilebilir.

Proje alanı çevresinde yaşayan topluluklara ve potansiyel proje etkilerine ilişkin birincil veriler, İsmetpaşa mahalle muhtarı ile yapılan bilgilendirici görüşme yoluyla elde edilmiştir.

Sondaj ve sera alanlarına yakın olan tek yerleşim yeri Eskişehir İlinin Mahmudiye İlçesi'ne bağlı İsmetpaşa Mahallesi'dir. Proje etki alanında kalan tek yerleşim yeri İsmetpaşa Mahallesi olmakla birlikte arazi edinimi tamamlanan alanlardan 121 ada 33, 34, 35 parsellere 200 ve 700 metre uzaklıklarda iki adet besi çiftliği bulunmaktadır.

Proje inşaat çalışmaları sırasında ağır vasıta ve malzeme geçişi gerçekleşebilir. Çalışanlar kamp alanında konaklayacağı için servis kaynaklı trafik yoğunluğu beklenmemektedir. İşletme döneminde servis sayısı netleşmemiş olup, güncel bilgiler PKP'ye yansıtılacaktır. Ancak çalışanların ulaşımı, nakliye ve parça taşınması gibi faaliyetlerle trafik yükünün artacağı öngörülmektedir.

İkincil veriler, sosyo-ekonomik mevcut durumun ve olası sosyal risklerin ve etkilerin anlaşılmasında önemli bir role sahiptir. İkincil verilerden elde edilen bilgiler, mevcut durum çalışmalarının kalitesini artırmaktadır. Bu veriler, bölgesel ve ulusal istatistikler ve proje dokümanları aracılığıyla toplanmış ve hazırlanmıştır.

Proje kapsamında sera, üretim ve reenjeksiyon kuyuları inşası için proje sahibi arazi satın almaya devam etmektedir. Bu sebeple satın alınan arazilerin hangisinin sera hangisinin kuyu için kullanılacağı henüz netleştirilmemiştir. Yeni satın alınan araziler göz önüne alındığında proje alanına yakın iki hassas alıcı olarak tespit edilen iki adet besi çiftliğinde büyükbaş hayvanlar yetiştirilmekte olup, yakın oldukları arazide hangi faaliyetin gerçekleştirileceği netleştikten sonra tam olarak bir etki değerlendirme yapılabilecektir. Bununla birlikte besi çiftlikleri inşaat döneminde aşağıdaki etkilere maruz kalabilir:

Gürültü ve Titreşim:

- İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan artan gürültü ve titreşim, hayvanları rahatsız edebilir ve stres yaratabilir. Bu durum, süt veriminin düşmesi veya hayvanların kilo alma hızının yavaşlaması gibi verim düşüşlerine yol açabilir.
- Verim düşüklüğü hem düşük üretim hem de stres nedeniyle sağlık sorunları yaşayan hayvanların tedavi masraflarının artması anlamında çiftliklerde finansal kayıplara yol açabilir.

Toz ve Hava Kalitesi:

- İnşaat faaliyetlerinden çıkan toz, hayvan yemlerini ve su kaynaklarını kirletebilir, bu da hayvanların sağlığını olumsuz etkileyebilir.
- Eğer yemler ve su kaynakları kirlenirse, çiftlikler koruyucu önlemler almak veya temiz kaynaklar sağlamak zorunda kalabilir ve bu da işletme maliyetlerini artırabilir.

Trafik ve Erişim:

- İnşaat trafiğindeki artış, çiftliklere erişimi zorlaştırabilir ve yem, malzeme veya veteriner hizmetlerinin çiftliklere ulaşmasını engelleyebilir.
- Trafik veya kesintiler nedeniyle yaşanan gecikmeler, kaynakların zamanında temin edilememesine neden olabilir, bu da çiftlik operasyonlarını etkileyerek maliyetleri artırabilir.

Su Kullanımı ve Kirlenme Riskleri:

- İnşaat, hayvanlar için kritik olan yerel su kaynaklarının kirlenme riskini artırabilir. Su kıtlığı veya kirlenmesi, hayvan sağlığı üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir.
- Çiftlikler alternatif su kaynakları bulmak zorunda kalabilir ve bu ek maliyetlere neden olabilir. Ayrıca, su kalitesi sorunları hayvan sağlığını, üretkenliği ve pazar değerini etkileyebilir.

Seranın ve kuyuların işletme dönemlerinde besi çiftliklerine ciddi bir etkisi olmayacaktır. Bununla birlikte sera çalışanlarının işe gidiş ve dönüşlerde kullanacakları servislerin besi çiftliklerinin yakınından geçen yollarda trafik yoğunluğunu artırma durumu gözlemlenebilir. Ayrıca proje sahibinin belediye ile ortaklaşa çalışarak bölgeye kanalizasyon yatırımı yapması planlanmaktadır. Bu yatırımın gerçekleşmesi durumunda hassas alıcılar ve projeden etkilenen paydaşlar da bu hizmetten faydalanabilecektir.

Yukarıda belirtilen projenin olası etkileri için aşağıdaki önlemlerin alınması negatif etkinin en aza indirilmesini sağlayacaktır:

- İnşaat sırasında toz bastırma teknikleri ve gürültü bariyerleri uygulanmalıdır.
- Su kaynaklarının düzenli olarak izlenmesi, herhangi bir kirlenmenin önüne geçmek için önemlidir.
- İnşaat, çiftliklere erişimi engellemeyecek şekilde planlanmalıdır.
- Çiftlik sahipleri ile erken ve sürekli iletişim sağlanarak endişeleri giderilmeli ve olası tazmin mekanizmaları oluşturulmalıdır.

6.1 Kültürel Miras

Proje kapsamında yapılacak faaliyetler ÇED alanları içerisinde yapılacaktır ve bu alanlar tarla vasıflı arazilerde yer almaktadır. Proje alanı ve çevresinin mevcut durumunun kültürel miras bakımından değerlendirilmesi amacıyla, arazi hazırlık faaliyetlerine başlamadan önce Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan görüş yazısı istenecektir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda herhangi bir kültür varlığı veya arkeolojik eser tespit edilmemesi durumunda inşaat faaliyetlerine başlanabilecektir. İnşaat sırasında herhangi bir arkeolojik kalıntı veya eser bulunması durumunda tüm faaliyetler durdurulacak ve 2863 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi uyarınca Müze Müdürlüğü'ne bilgi verilecektir. İnşaat çalışmaları sırasında bulunan eserler belirtilecek ve "rastlantısal buluntu" olarak kayıt altına alınacaktır. Rastlantısal buluntu sonrasında izlenecek ve uygulanacak adımları açıklamak üzere bir "Rastlantısal Buluntu Prosedürü" inşaat çalışmalarına başlamadan önce hazırlanacaktır. Bu konudaki yazışmalar, alınan tüm kararlar dikkate alınarak güncellenecek ve tüm belgeler ÇSYP ekinde sunulacaktır.

6.2 Trafik ve Taşıma

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı-Karayolları Genel Müdürlüğü'nün trafik hacim haritalarından 2023 yılına ait 4.Bölge Müdürlüğü Devlet Yolları Hacim Haritası Şekil 6-1'de sunulmaktadır.

Faaliyet alanının güneybatı yönünde Ankara-Eskişehir Karayolu (E90) bulunmakta yaklaşık 9 km mesafede yer almaktadır.

Tablo 6-1. Trafik Hacim Haritası-Araç Geçişi

Araç Cinsi	Araç Sayısı
Otomobil	4649
Orta Yüklü Ticari Taşıt	446
Otobüs	38
Kamyon	481
Kamyon, Römork, Çekici, Yarı Römork	2308
Toplam	7922

Proje kapsamında gerçekleştirilecek inşaat çalışmaları sırasında ağır vasıta araç geçişi ve malzeme geçişi olabilir. Proje çalışanları Proje alanında yer alacak kamp alanında konaklayacağı için servislerden kaynaklı yoğun bir trafik beklenmemektedir.

Projenin işletme döneminde kullanılacak servis sayısı henüz netleşmiş olamamakla birlikte güncel bilgilendirme olduğu takdirde PKP'ye yansıtılacaktır. İşletme döneminde çalışanların gidiş-dönüşleri, nakliye ve parça taşınması gibi faaliyetler düşünüldüğünde bölgede trafik yükünün artacağı düşünülmektedir.

Araç geçişleri için trafik yoğunluğunun az olduğu zamanlar tercih edilmeli, özel bağlantı yollarına gerekli uyarı levhaları yerleştirilmelidir. Araç ve iş makinesi işleten personel özel olarak görevlendirilecek ve kendilerine trafik ve yol güvenliği eğitimi verilecektir. İş makine ve ekipmanlarının bakımları düzenli olarak yapılacak ve inşaat araçları için düzenleyici hız sınırlamalarına uyulacaktır.

Projenin Proje Tanıtım Dosyası içerisinde Trafik Yönetim Planı hazırlanmıştır. Trafik Yönetim Planı Projenin tasarım aşamasının nihai hal gelmesiyle birlikte inşaat çalışmalarına başlamadan önce güncellenecek ve yüklenici ile paylaşılacaktır. Trafik yönetim planının gerektirdiği şekilde, yolun trafik ve yayalar tarafından güvenli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için ihtiyaç duyulan tüm işaret, bariyer ve kontrol cihazları yerleştirilecektir.

İnşaat çalışmaları sırasında kullanılan mevcut yolların yüzeylerinde ağır iş makineleri nedeniyle oluşabilecek hasarlar, yüklenici tarafından onarılacaktır. İnşaat faaliyetleri nedeniyle özel arazilerdeki altyapı unsurlarına herhangi bir zarar gelmesi durumunda, yüklenici tarafından azaltıcı önlemler alınacaktır. Yüklenicilerin düzeltici aksiyonları almasını sağlamaktan Proje Sahibi sorumludur.

6.3 Demografi ve Nüfus

Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, İsmetpaşa Mahallesi mevkiinde gerçekleştirilecektir. Adrese dayalı nüfus kayıt sisteminden alınan 2023 yılı verilerine göre Eskişehir İlinin nüfusu 454.606'sı erkek, 460.812'si kadın olmak üzere toplam 915.418 kişiden oluşmaktadır. Mahmudiye ilçesi nüfusu 2023 yılı verilerine göre 3.999'sı erkek ve 3.716 kadın olmak üzere 7.715 kişidir.

Proje alanına en yakın mahalle olan İsmetpaşa mahallesinin Tablo 6-2'de sunulmaktadır.

Tablo 6-2. Proje Etki Alanının Nüfus Verisi

Yerleşim Yeri	Kadın	Erkek	Toplam Nüfus
İsmetpaşa Mahallesi	549	580	1.129

Referans: TÜİK 2023

İsmetpaşa mahalle muhtarıyla yapılan görüşmede mahallede göçmen ve/veya mülteci olup olmadığı sorulmuştur. Mahallede hayvancılık için çalışan 3-4 Suriye uyruklu vatandaş yaşamaktadır. Mahalle içerisinde herhangi bir sosyal problem/gerilim olmadığı belirtilmiştir.

6.4 Geçim Kaynakları ve İstihdam

Eskişehir İl'ini de içine alan Kuzeybatı Anadolu Bölgesi'nde, Türkiye'nin tektonik toplulukları arasında yer alan Pontidler ve Anatolidler birbirine bitişik konumdadır. Jeolojik ve yapısal özelliklerinden dolayı bu bölge hem metalik mineraller hem de endüstriyel hammaddeler açısından oldukça önemlidir. Şehrin sembolü olarak da bilinen sepiyolit, Türkiye'de İç Anadolu'da sadece Eskişehir İl'inde bulunan bir tür süs taşıdır. Beyaz altın, denizköpüğü ve Eskişehir taşı olarak da adlandırılan sepiyolit ticari olarak işletilebilir yataklarının tamamına yakını Eskişehir İl'indedir (Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü).

Eskişehir ekonomisinde işgücünün sektörel dağılımına bakıldığında, nüfusun %52,1'i hizmetler, %32,4'ü sanayi ve %15,5'i tarıma dayalıdır. Ana sektörlerin il ekonomisine dağılımında, hizmetler ve sanayi sektörlerinin öne çıktığı görülmektedir (Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)).

İstihdamın yoğun olduğu işletmeler; Arçelik A.Ş., TUSAŞ Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş., Eti Maden Kırka Bor İşletmeleri, Ford Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş., Eti Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'dir.

Tarım ürünlerinin başlıca türleri, tahıllar, baklagiller, şeker pancarı, ayçiçeği, meyve ve sebzelerdir. Tarımsal ürün çeşitliliği de tarıma dayalı sanayinin gelişmesine öncülük etmiştir. Türkiye Şeker Rafinerileri A.Ş. ve şehirde bisküvi ve unlu mamuller üreten çok sayıda tesis buna örnek olarak verilebilmektedir.

Bir diğer geçim kaynağı olan hayvancılık da küçükbaş hayvancılığa dayalıdır. Tarım sektöründe çalışan insanlar için önemli gelir kaynaklarından biridir. Eskişehir İl'ine bağlı Mahmudiye ve Çifteler ilçelerinde küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Ayrıca Mahmudiye İlçesi'ndeki harada yarış atları yetiştirilmektedir.

Proje etki alanında kalan İsmetpaşa mahalle muhtarı ile yapılan görüşmede ekonomik faaliyetler hakkında bilgi edinilmiş olup Tablo 6-3'de sunulmaktadır.

Tablo 6-3. Proje Alanındaki Yaygın Ekonomik Faaliyetler

Yerleşim Yeri	Birinci Derecede Yaygın Ekonomik Faaliyet	İkinci Derecede Yaygın Ekonomik Faaliyet	Üçüncü Derecede Yaygın Ekonomik Faaliyet
İsmetpaşa Mahallesi	Hayvancılık	Tarım	Hizmet Sektörü

Mahallede büyükbaş hayvancılık yapılmakta olup yaklaşık 2 bin büyükbaş hayvan, 4-5 bin küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Tarım faaliyetleri kişisel üretim, hayvanlar için yem üretimi ve satış için gerçekleştirilmektedir. Genel olarak üretilen ürünler ayçiçeği, yonca ve mısırdır. Arıcılık ve at yetiştiriciliği ile ilgilenen bulunmamaktadır. Mahalle muhtarının belirttiği üzere mahallede yaşayan yaklaşık 40-50 kadın civarda yer alan seralarda çalışmaktadır.

6.5 Eğitim

Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre, il sınırları içinde 495 okul/kurum, 6.557 derslik, 11.697 öğretmen ve 137.811 öğrenci bulunmaktadır (Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü). Eskişehir'de toplam öğrenci sayısı 65.954 olan 3 üniversite bulunmaktadır.

Mahmudiye ilçesinde Temel Eğitimde 961, orta öğretimde 346 olmak üzere toplam 1307 öğrenci, 162 öğretmen mevcuttur. Temel eğitimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 15 ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 22'dir. İsmetpaşa mahallesinde ise bir ilkokul ve bir ortaokul bulunmaktadır.

6.6 Sağlık

Mahmudiye ilçesinde bir devlet hastanesi ve aile sağlığı merkezi bulunmaktadır. Mahallede sağlık ocağı bulunmaktadır ancak kullanım dışıdır. Mahalle sakinleri ilçe merkezine giderek sağlık hizmetlerinden faydalanmaktadır.

6.7 Hassas Gruplar

Mevcut durumda Proje alanının mülkiyeti Proje Sahibine aittir ve alanda ekili durumda olan arazi mevcut değildir.

İsmetpaşa mahalle muhtarının verdiği bilgilere göre, hassas/dezavantajlı bireyler/gruplara ilişkin bilgiler sorgulanmış ve tespit edilen gruplar Tablo 6-4'de sunulmuştur.

Tablo 6-4. Proje Alanındaki Hassas/Dezavantajlı Bireyler/Gruplar

Yerleşim Yeri	65 yaş üstü tek başına yaşayanlar	Yoksul aileler *	Bedensel / Zihinsel engelli	Dul kadın hane reisi	Mülteci haneler
İsmetpaşa Mahallesi	1 kişi	5 aile	4 kişi	6 kişi	4

Referans: Muhtar ile Anket Çalışması, 2024

* Sosyal ve ekonomik desteğe bağımlı olan haneler muhtarlar tarafından Yoksul Aile olarak tanımlanmaktadır.

Bu gruplar, projenin etkilerine göre değerlendirilmiş ve proje kapsamında şu şekillerde etkilenecekleri düşünülmüştür:

65 Yaş Üstü Tek Başına Yaşayanlar:

İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan gürültü ve toz gibi çevresel etkiler, yaşlı bireylerin sağlık sorunlarını (solunum zorluğu, kalp rahatsızlıkları) tetikleyebilir.

Fiziksel hareketlilikleri kısıtlı olabileceğinden, yol kapanmaları veya altyapı çalışmalarından dolayı erişim güçlükleri yaşayabilirler.

Önlemler

Proje faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenebilecekleri alanlarda yapılacak değişiklikler hakkında bilgilendirileceklerdir. Erişim ve ulaşım kolaylığı sağlanacaktır.

Yoksul Aileler:

İnşaat sürecinde artan gıda, konut veya diğer yaşam maliyetleri (kiralara, malzeme fiyatları) yoksul ailelerin ekonomik yükünü artırabilir.

İnşaat alanına yakın bölgelerde güvenlik riski (yolların kapanması, kazalar) ve yaşam kalitesinde düşüş görülebilir.

Önlemler

Ekonomik olarak desteklenmeleri için proje kapsamında geçici ve kalıcı istihdam fırsatları yaratılacaktır. Bu ailelerin ekonomik durumları göz önünde bulundurularak sosyal destek mekanizmalarına yönlendirme yapılacaktır.

Bedensel/Zihinsel Engelli Bireyler:

İnşaat alanı ve çevresindeki engelli erişilebilirliği kısıtlanabilir, bu da günlük yaşamlarını zorlaştırabilir.

Gürültü, titreşim veya kalabalık gibi etkiler, özellikle zihinsel engelli bireylerde stres ve kaygı yaratabilir.

Önlemler

Proje alanı ve çevresindeki erişim noktalarının engellilere uygun hale getirilmesi sağlanacaktır. Proje faaliyetlerinin engelliler üzerinde olumsuz etkilerini minimize etmek için gerekli önlemler alınacaktır.

Dul Kadın Hane Reisleri:

Ekonomik zorluklar yaşayan dul kadınlar, inşaat dönemi süresince geçim kaynaklarında aksama riskiyle karşı karşıya kalabilir.

Mahalledeki sosyal yapı ve güvenlik endişeleri, dul kadınların kendilerini daha güvensiz hissetmelerine neden olabilir.

Önlemler

Bu gruplara yönelik özel istihdam fırsatları yaratılarak ekonomik olarak güçlenmeleri sağlanacaktır. Proje faaliyetleri sırasında güvenliklerinin sağlanması ve herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmamaları için önlemler alınacaktır.

Mülteci Haneler:

Dil ve iletişim engelleri nedeniyle inşaat sürecinde bilgilendirme ve katılımdan dışlanabilirler.

Sosyal dışlanma veya ayrımcılık, hassasiyetlerinin artmasına ve yaşam koşullarında kötüleşmeye yol açabilir.

Geçici altyapı kesintileri (su, elektrik) veya iş imkânları üzerindeki etkiler, mülteci aileleri ekonomik açıdan daha fazla zorlayabilir.

Önlemler

Mülteci haneler, proje kapsamında yapılacak sosyal uyum programlarına dahil edilecektir. İş olanakları sağlanarak ekonomik entegrasyonları desteklenecek ve proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek olumsuz etkiler konusunda bilgilendirileceklerdir. Ayrıca, kültürel duyarlılık eğitimleri düzenlenerek, mültecilerin yerel toplulukla entegrasyonları kolaylaştırılacaktır.

6.8 Altyapı ve Hizmetler

Mahalle muhtarı ile yapılan anket sırasında mevcut altyapı ve hizmetlere ilişkin bilgiler elde edilmiş ve Tablo 6-5'de sunulmuştur.

Tablo 6-5. Proje Alanında Mevcut Altyapı Hizmetleri

Yerleşim Yeri	Su Kaynağı	Sulama Kaynağı	Kanalizasyon Sistemi	Atık Yönetimi	Toplu Taşıma Aracı	Kooperatif / Dernek
İsmetpaşa	Şebeke Suyu	Yeraltı suyu	Mevcut	Belediye çöpleri topluyor	Minibüs, otobüs	1

Referans: Muhtar ile Anket Çalışması, 2024

6.9 Arazi Edinimi

Mevcut durumda arazi edinim süreci tamamlanmış olup Proje alanının mülkiyeti Beybur Tarım ve Hayvancılık A.Ş 'ye aittir. Proje sahibi Beybur Tarım ve Hayvancılık A.Ş'yi satın alma sürecindedir.

30.07.2024 tarihinde yapılan saha gezisinde arazi edinimi süreci tamamlanmış 20 kişiden 6 kişiyle görüşülmüştür. Görüşme yapılan 6 eski arazi sahibinden 4'ü arazinin tek sahibiyken, diğer iki eski arazi sahibinin ise ortaklarının olduğu öğrenilmiştir. Buna ek olarak, bütün ortaklar arazi bedellerine erişmiştir. Eski arazi sahipleriyle yapılacak görüşmeler öncesinden ayarlanmış olsa da saha gezimizi gerçekleştirdiğimiz gün görüşme yapılacak kişilerin acil oluşan durumlarından ötürü görüşülen kişi sayısı 6'da kalmıştır. Arazilerin tümü İsmetpaşa mahallesi sınırlarında yer almaktadır. Arazi satışını gerçekleştiren paydaşlar İsmetpaşa mahallesi sakinleridir. Satın alınan arazilerin tümünün vasfı tarladır. Eski arazi sahipleriyle ve eski muhtarla yapılan görüşmelerde arazi bedelinin benzer lokasyon ve vasıfta tarlalara göre piyasa fiyatının üstünde bir fiyata satıldığı belirtilmiştir. Arazi bedelleri banka hesapları üzerinden alınmıştır. Arazilerin satılması sonucunda alınan ödemelerle kişiler genellikle ev ya da tarla gibi mülk yatırımları yapmışlardır. Yapılan bütün görüşmelerde satış sürecinde firma ve arazi sahipleri arasında herhangi bir olumsuz durum yaşanmadığı, satışın gönüllü-satıcı-gönüllü alıcı modeliyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Paydaşlar proje hakkında bilgi sahibidir. Bununla birlikte paydaşların projeye dair daha detaylı bilgi sahibi olmaları için proje sahibinin, projeden etkilenen kişilerin koşullarına uygun olacak şekilde yer, tarih ve saat belirleyerek bir istişare toplantısı düzenlemesi gereklidir.

6.10 Proje Hakkında Bilgi Seviyesi

Mahalle muhtarıyla yapılan görüşmede elde edilen bilgilere göre mahalle sakinleri Proje hakkında bilgi sahibidir. Mahalle muhtarına bugüne kadar kendisine bir şikâyet iletilip iletilmediği de sorulmuştur. İletilen herhangi bir şikâyet bulunmamaktadır, olumsuz bir algı tespit edilmemiştir.

Yapılan görüşmeler sonucunda arazi sahiplerinin projeden haberdar olduğu öğrenilmiştir. Arazi alımının Beybur Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketi tarafından Proje Sahibi için gerçekleştirildiği konusunda arazi sahipleri bilgi sahibidir.

Projeden etkilenen gruplara proje hakkında daha detaylı bilgi vermek amacıyla 08.01.2025 tarihinde bir halkın katılım toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya dair detaylı bilgi Bölüm 7.2'de verilmiştir.

7 PROJE PAYDAŞLARI

Paydaş, Projeden etkilenebilecek veya Proje ve Projenin etkileri ile ilgisi bulunan her türlü birey, kuruluş veya grup olarak tanımlanmaktadır. Paydaş belirlemenin amacı, hangi paydaşların doğrudan veya dolaylı olarak – olumlu veya olumsuz- etkileneceğini (“etkilenen taraflar”) ya da Proje ile ilgisinin bulunduğunu (“diğer ilgili taraflar”) tespit etmektir.

Proje Sahibi mevcut durumda resmî kurumlarla olan iletişimini sürdürmektedir. Yapılan görüşmelerde arazi sahiplerinin proje hakkında bilgi sahibi olduğu öğrenilmiştir.

Projeden daha farklı veya orantısız etkilenebilecek ya da katılım ve geliştirme sürecine katılmakta zorlanabilecek dezavantajlı ve hassas paydaşların belirlenmesi için özellikle çaba sarf edilmesi önemlidir. Paydaş belirleme, aynı zamanda devam eden bir süreçtir ve düzenli inceleme ve güncelleme gerektirecektir.

Paydaşların belirlenmesi, devamlılık arz eden bir süreç olup farklı konuların farklı paydaşları ilgilendirmesi muhtemeldir. Bu nedenle paydaşlar, projeye bağlantılı olmalarına göre gruplandırılmıştır. Bir paydaş grubunun Proje ile bağlantılarını anlamak, herhangi bir katılımın temel hedeflerini tanımlamaya yardımcı olur.

PKP'nin Proje Sahibi tarafından uygulanması adına gerekli niteliklere sahip bir personel yetkilendirilecek ve paydaş katılım faaliyetlerinden bu personel sorumlu olacaktır ancak Proje Sahibi, PKP'nin uygulanmasında nihai sorumluluğa sahiptir.

Proje kapsamında ilgilenen ve etkilenen paydaşlar Tablo 7-1'da sunulmaktadır.

Tablo 7-1. Paydaş Grupları

Paydaş Grupları	Paydaş Türü	
	Etkilenen Taraf	İlgili Taraf
İç Paydaşlar		
Altyüklenici ve Proje Sahibi Çalışanları		√
Dış Paydaşlar		
Yerel Topluluklar		
• İsmetpaşa Mahalle Sakinleri,	√	
Devlet / Yetkililer		
• Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, • Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, • Hazine ve Maliye Bakanlığı, • Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, • Tarım ve Orman Bakanlığı, • Eskişehir Valiliği, • Eskişehir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, • Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü,		√
Kreditör		
• TSKB		√
Belediye		

Paydaş Grupları	Paydaş Türü	
	Etkilenen Taraf	İlgili Taraf
<ul style="list-style-type: none"> Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Mahmudiye Belediyesi 	√	√
Arazi sahipleri		
<ul style="list-style-type: none"> Satın alınan gerçekleştirildiği arazi sahipleri 	√	
Hassas Gruplar		
<ul style="list-style-type: none"> Fiziksel ve/veya zihinsel engelli aile bireylerinin bulunduğu haneler, 65 yaş üstü, yalnız yaşayan ve bakıma muhtaç yaşlılar, Kadınların aile reisi olduğu haneler, Geliri düşük veya geliri olmayan haneler ve Mülteci haneleri. 	√	
Medya		
<ul style="list-style-type: none"> Yerel ve Ulusal Medya 	√	

7.1 Paydaş Katılım Araçları

Proje kapsamında paydaş katılımı için bir dizi araç ve yöntem kullanılacaktır. Proje ömrü boyunca verimli ve etkili paydaş katılımını sağlamak için halihazırda kurulmuş olan iletişim mekanizmalarının yanı sıra uygun görülen yeni mekanizmalar da sürece dahil edecektir.

Paydaşlarla iletişim kurmak için kullanılacak yöntemler aşağıda sunulmuştur:

- Resmi ve gayri resmi yüz yüze görüşmeler (bireysel ve kolektif) -Buna, Proje tarafından planlanan ya da paydaşlar tarafından talep edilen paydaş toplantıları da dahildir.
- Proje Sahibi Web Sitesi – kamuya açık proje duyuruları, belgeler, raporlar vb.
- Şikâyet Mekanizması - özellikle doğrudan etkilenen paydaşları hedef alır. Söz konusu mekanizmanın ayrıntıları, etki alanındaki paydaşlara açık bir şekilde tanıtılacaktır.
- Medya tanıtımları - toplantı katılım davetleri, bilgi paylaşımları vb.

7.2 Paydaş Katılım Toplantısı

Gerçekleştirilecek proje hakkında bilgilendirme yapılması amacıyla 08.01.2025 tarihinde saat 11.00-12.30 arasında Köyiçi Düğün Salonu'nda paydaş katılım toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Mahmudiye İlçesi Belediye Başkanı ve İsmetpaşa Köyü Muhtarı, satın alına arazilerin bazılarının sahipleri, TSKB'nin Çevre ve Sosyal Danışmanı 2U1K yetkilisi ve bölge halkından 70'ten fazla kişi katılmıştır.

Yetkililer tarafından proje detaylarına ilişkin bilgiler paylaşılmış, çevre ve sosyal etkileri anlatılmış, istihdam süreçleri hakkında bilgi verilmiş, halkın görüşleri alınmış ve soruları yanıtlanmıştır.

Aşağıda toplantı sırasında alınan sorular, görüşler ve onlara verilen yanıtlar yer almaktadır:

- Bir katılımcı tarafından jeotermal kaynaklı suyun kullanımının tarımsal üretime ve kaynakların sürekliliğine etkisi sorulmuştur.
 - Yanıt olarak; yeraltından çıkarılacak suyun sadece ısıtma amaçlı kullanılacağı, hiçbir şekilde dışarı çıkmadan kapalı sistem boru hatlarıyla sera içinde dolaştırılıp ısınmayı sağladıktan sonra tekrar yeraltına re-enjekte edileceği, kaynağın sürdürülebilirliğine ve tarımsal amaçlı kullanılan su kaynaklarına herhangi bir temas olmayacağından olumsuz etkide bulunulmayacağı belirtilmiştir.
- Farklı bir katılımcı tarafından bölge halkının yüzde 90'ını Doğu kökenli vatandaşların oluşturduğu belirtilerek işe alımlarda herkesi kucaklayıcı bir yaklaşımda olunması isteği paylaşılmıştır. Ek olarak, gençler için bilgi ve beceri kazandıran eğitim olanaklarının sunulmasının önemli olduğu görüşü dile getirilmiştir.
 - Yanıt olarak, işe alımlarda bölge halkına öncelik verileceği; uzun vadeli, bölgesel kalkınmayı hedefleyen bir yatırım planlandığı belirtilmiştir. Ayrıca yetkinlik kazandırmak üzere eğitim planlamalarının olduğu kaydedilmiştir.
- Toplantı sırasında Köy Muhtarı Sn. Mehmet Keskin, söz alıp söz konusu yatırımın yaratacağı istihdam, eğitim olanakları, gençlerin kentlere göçünün önüne geçilmesi ve benzeri süreçler açısından önemli olduğunu dile getirmiş; bu konuda Alarko'nun yatırımından çok memnun olduklarını ve kendilerinin de bölge halkı olarak ellerinden gelen desteği vereceklerini belirtmiştir.

Toplantı katılımcı listesi Ek-N'de ve toplantı fotoğrafları Ek-O'da verilmiştir.

Yukarıda bahsedilen toplantının ardından, proje sahibi paydaşları bilgilendirmek amacıyla internet sitesinden Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirmesi Raporunu, Paydaş Katılım Planını ve Çevresel Sosyal Yönetim İzleme Planını paylaşmıştır.² Raporların paylaşılmasından 10 gün sonra ise Toplum İrtibat Sorumlusu, ilgili raporlar ve planlar hakkında bilgi vermek; ayrıca paydaşların proje ile ilgili görüş, öneri ve endişelerini dinlemek amacıyla bir dizi bilgilendirme görüşmesi düzenlemiştir.

Paydaşlarla görüşmeler 24.02.2025 tarihinde İsmetpaşa Merkez Kahvesi ve Mahmudiye Kahvesi'nde gerçekleştirilmiş; ayrıca Mahmudiye Belediye Başkanı ile makamında bir toplantı yapılmıştır. Mahmudiye Merkez Kahvesi'nde yapılan toplantıda 9 katılımcı, İsmetpaşa Mahalle Kahvesi'nde yapılan toplantıda ise 8 mahalle sakini ile görüşülmüştür. Toplantılarda internet sitesinden paylaşılan Proje Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirme Raporu ve diğer belgelerin kopyaları katılımcılara sunulmuştur. Ayrıca bu belgelerin 1 kopyası ilgili paydaşların erişimi için İsmetpaşa Mahallesi muhtarının ofisine bırakılmıştır.

² <https://www.alarkotarim.com.tr/duyurular/duyurular/>

Bu toplantılarda Proje Toplum İrtibat Sorumlusu paydaşlara şikâyet mekanizması ve potansiyel proje etkileri hakkında bilgi vermiş, konu hakkında talep, öneri ve görüşlerini sormuştur. Toplantılara katılan paydaşların yeni talep ve görüşleri olmamış, paydaşlar süreçten ve istihdam olanaklarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Toplantılarda katılımcılardan Proje ile ilgili 2 soru alınmıştır. Katılımcılardan gelen bu sorular ve proje toplum irtibat sorumlusunun cevabı şöyledir:

- -Mahalle sakini: Projede işe alımlar ne zaman başlayacak?
 - -TİS: Proje inşaat süreci tarihleri kesinleşince işe alımlara dair duyuru yapılacaktır.
- Mahalle sakini: Arazi satın alımları devam edecek mi?
 - TİS: Projenin son halinde yeni arazi satın alımları düşünülmemektedir.

Bunun yanı sıra, şikâyet mekanizmasını daha etkin hale getirmek amacıyla, toplantılar sırasında üzerinde şikâyet ve önerilerin iletebileceği telefon numarasının bulunduğu broşürler paydaşlara dağıtılmıştır.

Görüşmelere ait fotoğraflar ve şikâyet kutusu fotoğrafı Ek- S'de ve hazırlanan broşürler Ek-T'de verilmiştir. Bu toplantılara ait katılımcı tutanağı ise Ek-U'da verilmiştir.

7.3 Gelecekteki Paydaş Katılım Faaliyetleri

Paydaş katılımı, Projenin ömrü boyunca devam edecektir. Kilit paydaşlar Projenin ilerlemesi hakkında bilgilendirilecektir, azaltma ve geliştirme tedbirlerinin etkinliği hakkında geri bildirim alma ve endişelerini veya şikâyetlerini bildirme fırsatına sahip olacaktır.

Paydaşlarla paylaşılacak bilgiler, aşağıdakileri içerecek olup, bunlarla sınırlı değildir:

- Projenin amacı,
- Etkiler ve uygulanan azaltma veya geliştirme tedbirleri,
- Görev ve sorumluluklar,
- İzleme ve yönetim tedbirleri, ve
- Projeye yönelik şikâyet mekanizmasına dair bilgiler.

8 ŞİKÂYET ÇÖZÜM MEKANİZMASI

Şikâyet Çözüm Mekanizmasının (ŞÇM) amacı, öncelikle etkilenen topluluklar ve proje çalışanları da dâhil Projeden etkilenen insanların sorun çözme prosedürüne erişmesini sağlamaktır. Şikâyetler, paydaşların artan endişelerinin göstergesi olabilir ve belirlenerek çözümlenmezse tırmanabilir. Şikâyetlerin belirlenmesi ve yanıtlanması Proje çalışanları, yerel topluluklar ve diğer paydaşlar arasında olumlu ilişkilerin geliştirilmesini destekler.

Yapılandırılmış ŞÇM, Projeye ilgili şikâyetlerin şeffaf ve tarafsız bir süreçle ele alınmasını sağlar. Proje'nin iç paydaşları olarak kabul edilen ve Projede doğrudan veya dolaylı olarak çalışan personel için çalışan şikâyet mekanizması, Projenin dış paydaşları için ise halka açık şikâyet mekanizması kullanılacaktır.

Proje'nin başlangıcından itibaren şikâyet prosedürü; bireysel veya grup toplantıları, basılı materyaller, duyuru panoları aracılığıyla paydaşlarla paylaşılmalı ve bu süreç Proje ömrü boyunca devam etmelidir.

Şikâyetler, Proje Sahibi tarafından atanan ŞÇM yetkilisi tarafından kabul edilecek ve yanıt verilmesi veya daha fazla inceleme yapılması için zaman çerçevesi, esas olarak, ortaya konan sorunun karmaşıklığına bağlı olacaktır. Ancak ideal olarak şikâyet alındıktan sonra 14 günü geçmemesi beklenmektedir.

Şikâyet Çözüm Mekanizmasının varlığını duyurmak için kullanılan yöntemler kültürel açıdan uygun ve paydaşların genel bilgilendirme yöntemlerine uygun olmalıdır. Kadınlar ve erkekler bilgiye farklı şekilde erişebilir ve her iki grubun da bilgiye eşit erişiminin sağlanması gerekir. Paydaşlar, Proje ömrü boyunca mektup, e-posta, şikâyet kutuları ve yüz yüze görüşmeler gibi bir dizi seçenek aracılığıyla görüş ve şikâyetlerini paylaşabilecekler.

Şikâyet başvurusunda bulunan tüm paydaşlar, başvurularının gizli bir şekilde değerlendirilmesini talep edebilirler. Proje Sahibi, şikâyet sahibinin adının ve iletişim bilgilerinin rızası olmadan ifşa edilmemesini sağlayacaktır.

Yüklenicinin hassas (Cinsel Sömürü ve İstismar/Cinsel Taciz ve Cinsiyete Dayalı Şiddet vakaları) bir şikâyet alması durumunda, konuyu doğrudan Proje Şirketinin ŞÇM yetkilisine iletmekten sorumlu olacaklardır. Proje Şirketi ayrıca hassas şikâyetlerin derhal bankaya iletilmesinden de sorumludur.

Şikâyet Çözüm Mekanizmasını yönetecek olan ŞÇM yetkilisi, inşaat işleri kapsamında finanse edilen projelere yönelik cinsel istismar, istismar ve taciz vakalarının önlenmesi amacıyla Dünya Bankası tarafından hazırlanan kılavuzlar hakkında bilgi sahibi olacaktır. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, sömürü ve tacize ilişkin şikâyetler, toplumdaki gelen olumsuz tepkiler nedeniyle bir sessizlik kültürüne yol açabilmektedir. Bunun önüne geçmek için paydaşların Proje ile ilgili bu konulara ilişkin şikâyetlerini isimlerini belirtmeden iletmeleri büyük önem taşımaktadır. Çalışan sözleşmeleri, çalışanları şikâyet mekanizmasını kullanmaya teşvik edecektir. Ayrıca, dile getirilen herhangi bir şikâyetin işten çıkarma veya

cezalandırma gibi misillemeye yol açmayacağı çalışan sözleşmelerinde ve İnsan Kaynakları Politikasında açıkça belirtilecektir. Böylece çalışanlar şikâyetlerini iletirken proje şirketi ile yaptıkları sözleşme ile korunacaktır.

Yüklenici ve Proje Şirketi, Cinsel Sömürü ve İstismar/Cinsel Taciz ve Cinsiyete Dayalı Şiddet vakalarına ilişkin ilkeler konusunda eğitim alacak olup bu eğitimin yüklenici ve altyüklenici personeline sağlanmasından Proje Şirketi sorumludur.

Paydaşlar yukarıda belirtilen kanallardan tatmin edici bir çözüme ulaşamadıkları takdirde Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER), Yabancılar İletişim Merkezi'ne (YİMER) ve ilgili yasal kurumlara ulaşabileceklerdir.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER):

- CİMER İnternet Sitesi (www.cimer.gov.tr),
- CİMER Çağrı Merkezi (150),
- CİMER Telefon Numarası: +90 312 525 55 55 - Faks Numarası: +90 312 473 64 94,
- Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığına gönderilen posta,
- Valilikler, bakanlıklar ve kaymakamlıkların halkla ilişkiler masalarında bireysel başvurular.

Yabancılar İletişim Merkezi: Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER), yabancılar için merkezi bir şikâyet sistemi sunmaktadır:

- YİMER İnternet Sitesi (www.yimer.gov.tr),
- YİMER Çağrı Merkezi (157),
- YİMER Telefon Numarası: +90 312 5157 11 22 - Faks Numarası: +90 312 920 06 09,
- Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığına gönderilen posta,
- Türkiye Cumhuriyeti Göç İdaresi Genel Müdürlüğündeki bireysel başvurular.

Bunlar haricinde TSKB'nin de şikâyet kanalları aşağıdaki gibidir:

- TSKB İnternet Sitesi (<https://www.tskb.com.tr/hakkimizda/iletisim/tbb-musteri-sikayetleri>)
- TSKB Telefon (+90 (312) 441 75 22)
- TSKB E-Posta (tskb@hs02.kep.tr)
- Adres: Kızılırmak Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı No: 9, A Blok, Kat: 12, Kapı No: 517 YDA Center, Çankaya / Ankara

Şikâyetleri mevcut şikâyet çözüm mekanizması yoluyla çözümlenemeyen veya şikâyetleri hassas konular içeren başvuru sahipleri her zaman ilgili yasal kurumlara başvurabilirler. İlgili Kurumlar bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

- Asliye Hukuk Mahkemeleri,
- İdare mahkemesi,
- Asliye Ticaret Mahkemeleri
- İş Mahkemeleri ve;
- Ombudsman (<https://ebasvuru.ombudsman.gov.tr/>).

Proje kapsamında kullanılmak üzere hazırlanan istişare formu, topluluk ve çalışan şikâyet formları ve şikâyet kapatma formunun örnekleri sırasıyla Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te verilmektedir.

8.1 Şikâyet Kaydı

Gelen tüm şikâyetler, ayrı bir referans numarası verilmek üzere Şikâyet Loguna girilecektir. Sözlü şikâyetler ayrıca ŞÇM yetkilisi tarafından şikâyet Logu'na (Ek-4) kaydedilecektir.

Şikâyet Kaydı, şikâyetin durumunu takip etmek, oluşan şikâyetlerin sıklığını ve şikâyetlerin tipik kaynaklarını ve nedenlerini analiz etmek ve ayrıca geçerli başlıkları ve tekrar eden eğilimleri belirlemek için de kullanılacaktır.

Tüm şikâyetler, aşağıdaki bilgilerle beraber ilgili Şikâyet Loguna kaydedilecektir:

- Şikâyet referans numarası,
- Şikâyetin tarihi,
- Şikâyetin alındığı yer bilgisi ile şikâyetin hangi biçimde alındığı bilgisi (şikâyet kutularıyla ilgilidir),
- Şikâyetçinin iletişim bilgileri (anonim olmayan şikâyetler söz konusu olduğunda geçerlidir),
- Şikâyetin içeriği,
- Sorunla ilgilenmekten sorumlu taraflar,
- Şikâyetlerin soruşturulmasının başlangıç ve bitiş tarihleri,
- Soruşturmanın sonuçları,
- (Anonim olmayan şikâyetlerde) Şikâyetçiye gönderilecek önerilen düzeltici eylemlerle ilgili bilgiler ve gönderilme tarihi,
- Proje ekibi tarafından gerekli önlemlerin alınması için son tarihler,
- Düzeltici eylemin yeterli olup olmadığının veya şikâyetin çözülmeme nedeninin belirtilmesi,

- Şikâyetin kapatılması,
- Kapanmamış şikâyet durumlarında gerçekleştirilmeyi bekleyen eylemler.

8.2 Şikâyet Prosedürü

8.2.1 Çalışan Şikâyet Çözüm Mekanizması

Çalışan Şikâyet Mekanizması, (hem doğrudan hem de dolaylı çalışanlar dâhil) çalışanlardan gelen şikâyetler olarak tanımlanmaktadır.

Bu mekanizma, şikâyetlerin Projenin ömrü boyunca erken tespit edilmesi, değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulması yönünde etkin bir yaklaşım olması amacıyla yapılandırılmıştır. Şikâyet Mekanizması, şikâyette bulunan tüm çalışanların hiçbir misillemeye maruz kalmamasını garanti altına almalıdır.

Çalışan Şikâyet Mekanizmasının kapsamı, sınırlı olmamak kaydıyla, iş sağlığı ve güvenliği, çalışma koşulları, maaşlar, yerel toplulukla veya iş arkadaşları arasındaki sorunlar, ortak alanlardaki hijyen sorunları, yetersiz miktarda yiyecek ve/veya çalışanların güvenliğinden duyulan endişeler gibi sahadaki çalışmayla ilgili endişeleri olan herhangi bir işçi olarak özetlenebilir.

Şikâyet Mekanizması, yazılı ve sözlü iletişim araçlarıyla tüm çalışanlara bildirilecektir. Her çalışan, işe alındığı sırada şikâyet mekanizması hakkında bilgilendirilmeli ve bu mekanizmanın nasıl işlediğine dair bilgiler, örneğin çalışan el kitapçıklarında kolaylıkla bulunabilir olmalıdır.

Gizlilik, bazı çalışanlar için oldukça önemlidir; bu nedenle çalışanlar, şikâyetlerini iletebilir ve kimlikleri gizli kalabilir. Kimlikleri gizli kalacak şekilde şikâyette bulunmak isteyen çalışanların bu şekilde hareket etmelerine izin verilmelidir. İsimsiz iletilen şikâyete dair yanıt veya alınan aksiyonlar Projede çalışanların ortak olarak kullandığı yerlerde bulunan ilan panolarında (örneğin yemekhane, giyinme odaları vb.) yayınlanacaktır. Toplum İrtibat Sorumlusu proje alanında bulunan şikâyet kutularını 5 günde bir açacak olup şikâyetçinin ilettiği konunun Çalışan Şikâyet Mekanizmasının kapsamına girip girmediğini belirlemek için değerlendirme yapacaktır.

Toplum İrtibat Sorumlusunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- Tüm çalışanların ÇSYP ve PKP ile ilgili eğitim oturumlarına katılmasını sağlamak ÇSYP'de ve PKP'de belirtilen çevre, sosyal ve güvenlik taahhütlerine uyulmasını sağlamak üzere personele yönelik eğitim ve farkındalık oturumlarının yürütülmesine ilişkin kayıt tutmak,
- Kredi Veren Kuruluşlara ibraz edilmek üzere inşaat döneminde üç aylık ve işletme döneminde altı aylık çevresel ve sosyal izleme raporları hazırlamak,
- Çalışan ve halka açık şikâyet mekanizmasını yönetmek.

Paydaş Katılım Planı

- Şikâyet mekanizması sisteminin proje kılavuzları ve en iyi uygulamalarla uyumlu olmasını sağlayacak şekilde kurulması ve uygulanması.
- Mekanizmanın varlığı ve prosedürleri hakkında net bilgi sağlayarak paydaşların şikâyetlerini ifade edebilmeleri için etkili iletişim kanallarını kolaylaştırmak,
- İlgili tarafların ayrıntıları, şikâyetlerin niteliği ve çözüm için atılan adımlar da dahil olmak üzere şikâyetlerin kapsamlı kayıtlarını tutmak,
- Bilgi toplamak ve endişelerin geçerliliğini değerlendirmek için ilgili proje ekipleri ve paydaşlarla iş birliği yaparak şikâyetlere ilişkin tarafsız ve kapsamlı araştırmalar yürütmek,
- Şikâyetlerin durumu, eğilimlerin, sonuçların ve şikâyet mekanizması için önerilen iyileştirmelerin ana hatlarını çizen düzenli raporlar hazırlamak
- Proje personeline ve paydaşlara şikâyet mekanizması hakkında eğitim vererek sürecin farkındalığını ve anlaşılmasını sağlamak
- Olumlu ilişkileri geliştirmek ve endişeleri proaktif bir şekilde ele almak için yerel topluluklar, hükümet organları ve proje ortakları dahil olmak üzere çeşitli paydaşlarla etkileşime geçmektir.

Tüm çalışanlara ayrımcılık ve davranış kuralları konusunda eğitim verilecektir. Çalışanlara verilecek eğitimler, cinsel taciz ve istismar, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, istismar ve tacize müdahale kavramları hakkında açıklayıcı nitelikte olacaktır. Aynı zamanda, eğitimler yoluyla, çalışanların Projenin Şikâyet Çözüm Mekanizmasını (Projenin PKP belgesinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır) ve yasal haklarını kullanırken izleyecekleri adımları öğrenmeleri sağlanacaktır. Çalışanların kullandığı yemekhane, kantin, servis alanları gibi yerlerde, şikâyet çözüm mekanizmasını ve yetkili kişinin iletişim bilgilerini içeren broşür ve afişler bulunacaktır. Proje Sahibinin çalışanların çalışmayla ilgili olmayan sorunlarda halka açık şikâyet mekanizmasına erişme haklarının korunacağını belirtmesi önemlidir.

Çözüme öncelik vermek için şikâyetler mümkün olan en kısa sürede incelenmelidir. Yanıt ve çözüm için tanınan genel zaman dilimlerine bakılmaksızın, çalışanların geçim kaynaklarının söz konusu olduğu durumlar gibi bazı şikâyetlerle hemen ilgilenilmesi gerekebilir.

Yapılandırılmış şikâyet mekanizmasının yönetim şekli aşağıdaki metinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

1. Adım: Şikâyetin belirlenmesi

Şikâyetler, Şikâyet Mekanizması Yetkilisine şahsen ya da³ telefon, mektup, şikâyet kutuları veya e-posta aracılığıyla gerçekleştirilebilir.

2. Adım: Şikâyet, 'Şikâyet Logu'na kaydedilir

Şikâyet alınıp kaydedildikten sonra Şikâyet Mekanizması Yetkilisi, konuya ve soruna bağlı olarak, şikâyeti çözmekten sorumlu departmanı, yönetimi veya personeli belirleyecektir.

Şikâyetin Proje Şikâyet Mekanizmasının kapsamının dışında olduğu değerlendirildiğinde, şikâyetçiye istediği iletişim yöntemiyle bildirimde bulunulmalı ve alternatif bir çözüm yolu önerilmelidir.

3. Adım: Şikâyet Takibi

Şikâyet Mekanizması Yetkilisi ve ilgili departmanlar, şikâyetle ilgili bulguları değerlendirmelidir. Bu değerlendirme, şikâyetin nedenini tespit ve analiz etmeyi ve de uygun etki azaltma tedbirlerini belirlemeyi amaçlamalıdır. Şikâyetin analizi, çalışanın geçmişi, şikâyetin ortaya çıkma sıklığı, yönetim uygulamaları, iş yerinde meydana gelen son gelişmeler gibi şikâyetin çeşitli açılardan değerlendirilmesini içerir.

Gerektiği durumlarda, şikâyet soruşturması kapsamında Şikâyet Mekanizması Yetkilisi, söz konusu sorunun daha ayrıntılı bir biçimde anlaşılmasını sağlamak üzere ilgili taraflarla birebir görüşmeler de yapabilir. Şikâyetin niteliğini ilk elden anlamak, geçerliliğini ve önemini doğrulamak için tesis ziyareti gerekli görülebilir. Ziyaret, şikâyetin geçerliliğini ve ciddiyetini doğrulamak için de yapılmalıdır.

Şikâyete ilişkin veriler ilgili yönetim birimine aktarıldıktan sonra söz konusu şikâyet, bildirimde bulunan işçi ve bölge ve/veya birim yöneticisiyle beraber müzakere edilir. Soruşturma aşaması, şikâyet alındıktan sonra en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanmalıdır.

4. Adım: Şikâyetin çözümü ve kapanışı

Şikâyet mekanizmasının ilgili departmanlar veya yönetim ile istişare içinde geliştirildiği anlayışına dayalı olarak bir çözüm ve kapanış süreci oluşturulur. Şikâyete uygun çözüm, şikâyet soruşturma aşaması tamamlandıktan sonra 2 iş günü içerisinde şikâyetçi tarafa uygun bir şekilde iletilmelidir.

Sorun Şikâyet Mekanizması Yetkilisi kapsamının dışındaysa şikâyet Proje Yönetim Birimine havale edilmelidir. Bunun amacı şikâyet havale edildikten sonra 7 iş günü içerisinde

³ Şikâyet, doğrudan Şikâyet Mekanizması Yetkilisine veya işçi temsilcisi tarafından alındığı takdirde, doğrudan Şikâyet Formuna kaydedilecektir. Projede yer alan tüm personel, tüm şikâyetlerin Şikâyet Mekanizması Yetkilisine mümkün olan en kısa sürede iletilmesi gerektiği konusunda bilgilendirilecektir.

şikâyetleri çözmeye çalışmaktadır.

5. Adım: Şikâyet Süreç Kaydı

Şikâyet çözüldükten ve bu durum şikâyetçiye iletdikten sonra şikâyet yetkili tarafından alınacak bir imzayla kapatılır. Şikâyet Kaydı güncellenirken, şikâyetin güncel durumu ve şikâyetin nasıl çözüldüğüne dair aydınlatıcı bilgi de Şikâyet Logunda belirtilmelidir. Şikâyet kaydı hakkında daha fazla bilgi vermenin amacı, ileride meydana gelebilecek tüm benzer şikâyetlerde bir başvuru kaynağı görevi görmektir.

Kimlik gizlenerek şikâyette bulunmuş olması durumunda, şikâyetin ve çözümün özeti Proje alanı içerisindeki ilan panolarına ve ortak alanlara asılmalı ve iş güvenliği toplantılarında veya haftalık toplantılarda duyurulmalıdır.

Nata Tarım'ın mevcut işletmesi için çalışan şikâyet mekanizması bulunmaktadır ve şikâyetler kayıt altına alınmaktadır (Ek P). Çalışan şikâyet mekanizması projenin inşaat ve işletme aşamalarında geçerli olacak ve gerekli şekilde güncellenecektir. Çalışan şikâyet mekanizmasını yönetmekten sorumlu ilgili personel atanmıştır. Uzmanlar şikâyet mekanizması hakkında bilgi sahibidir. Tüm çalışanlar işe başlamadan önce şikâyet mekanizması hakkında bilgilendirilecektir. Proje şantiye alanında şikâyet kutuları ve bilgilendirici broşürler yer alacaktır.

8.2.2 Halka Açık Şikâyet Mekanizması

Dış paydaşlar için kullanılan, halka açık şikâyet mekanizmasıdır. Çözüme öncelik vermek için şikâyetler mümkün olan en kısa sürede incelenmelidir. Yanıt ve çözüm için tanınan genel zaman dilimlerine bakılmaksızın, acil bir güvenlik konusu veya yerel halkın geçim kaynaklarına ilişkin konular acil müdahale gerektirebilir.

Şikâyet mekanizmasını tamamlayan 10 adım vardır. Bu süreç, aşağıdaki metinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

1. Adım: Şikâyetin belirlenmesi

Şikâyetler yetkili tarafından belirlenecek ve süreç yönetilecektir. Şikâyet başvurusu yüz yüze, telefon, mektup, şikâyet kutuları veya e-posta yoluyla yapılabilir:

2. Adım: Şikâyetin Şikâyet Log'una kaydedilmesi

Şikâyet alındıktan sonra bir gün içerisinde (kâğıt veya elektronik formattaki) 'Şikâyet Logu'na kaydedilir. Şikâyet kaydı yetkili tarafından yönetilecektir. Ardından şikâyetin önemi, beş ila yedi gün içerisinde değerlendirilecektir.

Önem kriterleri, aşağıdaki listede ana hatlarıyla açıklanmıştır:

1. Seviye Şikâyet: münferit veya "bir defaya mahsus" (belirli bir raporlama dönemi

içinde - bir yıl) ve niteliği itibarıyla esas olarak yerel bir şikâyettir.

Not: Bazı tek seferlik şikâyetler, örn: bir ulusal veya uluslararası kanun çiğnendiğinde (bkz. 3. Seviye) 3. Seviye şikâyet olarak değerlendirilecek kadar önemli olabilir.

2. Seviye Şikâyet: Yaygın bulunan ve tekrarlanan şikâyettir (örn; Projenin neden olduğu gürültü, toz vb.).
3. Seviye Şikâyet: Bir kereye mahsus bir şikâyet veya yaygın ve/veya tekrarlanan şikâyetler; ayrıca Proje Politikalarının veya ulusal mevzuatın ciddi şekilde ihlal edilmesiyle sonuçlanan şikâyetler, medyanın olumsuz ulusal / uluslararası ilgisine yol açan şikâyetler, medyadan veya diğer kilit paydaşlardan olumsuz yorumlar gelmesine neden olduğu düşünülen şikâyetler (örneğin, yetersiz atık yönetimi).

Şikâyetin Şikâyet Mekanizmasının kapsamının dışında olduğu değerlendirildiğinde, şikâyetçiye istediği iletişim yöntemiyle bildirimde bulunulmalı ve alternatif bir çözüm yolu önerilmelidir.

3. Adım: Şikâyetin kabulü

Şikâyet sürecinin, başvuru yapıldıktan sonraki 14 iş günü içinde tamamlanması beklenir (derhal ilgilenilmesi gereken şikâyetler hariç). Şikâyet iyi anlaşılammışsa veya ek bilgi gerekiyorsa, bu adımda şikâyet sahibinden açıklama istenecektir.

4. Adım: Şikâyetin seviyesi

1. 2. veya 3. Şikâyetlerin seviyesi yetkili tarafından belirlenir ve bütün 3. Seviye şikâyetler Proje Müdürüne bildirilir. Şikâyetleri kimin yönetmesi gerektiğine karar verme ve yanıt için ilave destek gerekip gerekmediğini belirleme konusunda Proje Sahibinin üst yönetimi ve Şikâyet Mekanizması Yetkilisi ile istişare edecektir.

5. Adım: Şikâyetin ilgili birimlere yönlendirilmesi

Mekanizma yetkilisi etkili bir yanıtın oluşturulmasını sağlamak üzere şikâyeti beş ila yedi gün içerisinde e-posta yoluyla ilgili departmana/departmanlara/personele (örn: insan kaynakları, ilgili idari departmanlar vb.) devreder.

6. Adım: Şikâyetin cevaplanması

Gerekirse ilgili departmanların üst yönetiminin katkıları ile, şikâyetin devredildiği ekip tarafından 14 gün içerisinde bir yanıt oluşturulur. Yanıt, sorunları azaltmaya yönelik tedbirler alarak durumu açıklığa kavuşturmak üzere daha fazla bilgi içerebilecek şikâyete uygun bir çözüm ortaya koymalı veya Proje faaliyetleri sırasında neden olunan tüm zararları finansal bir tazminatla telafi etmelidir.

7. Adım: Şikâyet yanıt verilmesi

3. Seviye şikâyetlerde ilgili departmanların üst yöneticisi, 2. Seviye ve 1. Seviye şikâyetlerde ise yetkili tarafından 14 gün içerisinde kapatılır. Kapatma, şikâyet kaydına atılacak bir imza veya yetkili tarafından dosyalanması ve şikâyet kaydında atıfta bulunulması gereken anlaşmayı belirten bir e-posta biçiminde olabilir. Yetkili gerekli dosyalamaları yapar ve Şikâyet Logu'na verileri kaydeder.

8. Adım: Şikâyete uygun cevap iletilmesi

Şikâyete verilecek cevap için kurulacak iletişim dikkatle koordine edilmelidir. Yetkili, yanıtın iletilmesine dair bir yaklaşımın kabul edilmesini ve uygulanmasını sağlar

9. Adım: Şikâyetin doğru şekilde kapatılıp kapatılmadığının kontrol edilmesi

Şikâyetin doğru şekilde kapatılıp kapatılmadığını ya da başka eylem gerekip gerekmediğini değerlendirmeye yardımcı olması için şikâyetçinin yanıtı kaydedilir. Yetkili, şikâyetçinin yanıtı anlayıp anlamadığını ve tatmin olup olmadığını doğrulamak için telefon veya yüz yüze toplantı olmak üzere uygun iletişim kanallarını kullanmalıdır.

Kimlik gizlenerek şikâyette bulunmuş olması durumunda, şikâyetin ve çözümün özeti Proje alanın girişindeki güvenlik kulübesinde ve ayrıca etkilenen mahallelerdeki muhtarlıklara asılmalı ve ayrıca yetkili, anonim şikâyetler ve çözümleri hakkında mahalle muhtarları ile iletişime geçmelidir.

Mümkünse şikâyetçinin yanıtı, şikâyetin ileride meydana gelmesini önleyecek etki azaltma tedbirlerine ilişkin notları içeren Şikâyet Loguna kaydedilmelidir.

Şikâyet mekanizması yoluyla iletilen belirli bir sorunun çözüme ulaştıramaması durumunda, yetkili sorunun neden halledilemediğine dair ayrıntılı bir açıklama/gerekçe sunacaktır. Yanıt ayrıca, şikâyetini gündeme getiren kişinin, sonucun tatmin edici olmaması durumunda şikâyetini nasıl devam ettirebileceğine ilişkin bir açıklama da içerecektir.

10. Adım: Şikâyet, Yetkilinin imzası ile kapatılır.

Mekanizma yetkilisi, bir şikâyetin kapatılıp kapatılmayacağını ya da konuyla ilgili daha fazla inceleme gerekip gerekmediğini değerlendirir. Konuyla daha fazla ilgilenilmesi gerekiyorsa Mekanizma yetkilisi şikâyeti tekrar değerlendirmek için 2. Adıma dönmelidir.

Mekanizma yetkilisi şikâyetin kapatılıp kapatılmayacağını değerlendirdikten sonra şikâyeti kapatacak ya da şikâyetin kapatılmasını onaylamak için 3. seviye şikâyetler için ilgili idari departmanların onayını isteyecektir. Onay, şikâyet kaydına atılacak bir imza veya Mekanizma yetkilisi tarafından dosyalanması ve şikâyet kaydında atıfta bulunulması gereken eşdeğer bir e-posta biçiminde olabilir.

Halka açık bir şikâyet mekanizması kurulmuştur. Halka açık şikâyet mekanizmasını yönetmekten sorumlu ilgili personel atanmıştır. Gerçekleştirilmiş halkın katılım toplantısında paydaşlar şikâyet mekanizması hakkında bilgilendirilmiştir. Proje şantiye alanı dışında şikâyet kutuları ve bilgilendirici broşürler yer alacaktır

Projeden etkilenecek vatandaşlar ve paydaşların yetkililere ulaşabileceği adresler aşağıda verilmiştir:

- **Telefon Numarası:** 0 (549) 616 6951
E-Posta Adresi: infoweb@altofarm.com.tr

9 İZLEME

Projede, izleme önlemleri Projenin yaşam döngüsü boyunca uygulayacaktır. Paydaş Katılım Planı yıllık olarak gözden geçirilecektir ve Projedeki gelişmelere ve halkın beklenmedik tepkilerine göre gerektiğinde güncellenecektir. Proje için oluşturulan şikâyet çözüm mekanizması etkin bir şekilde kullanılacaktır ve şikâyet çözüm mekanizmasının çıktılarının istatistiksel özeti Proje Şirketine ve kredi verenlere rapor edilecektir. Böylece şikâyetlerin yoğunlaştığı konular, şikâyet sayıları, çözüm yolları ve zamanlaması Ek-4'te yer alan Şikâyet Kaydı ve veri tabanı üzerinden takip edilebilecektir.

Paydaş Katılım Planı'nın uygulanması sırasında kullanılacak temel performans göstergeleri aşağıdaki Tablo 9-1'de verilmektedir:

Tablo 9-1. Temel Performans Göstergeleri (KPI) ve izleme faaliyetleri – Paydaş Katılım

No	KPI	Hedef	İzleme Yöntemi
1	İç ve Dış Paydaş Şikâyetlerinin Sayısı	Yıllık artış ve/veya azalış verileri	Veri Tabanı
2	Hedeflenen bir aylık zaman çizelgesi çerçevesinde yanıtlanan şikâyet sayısı	Hedef %90	Veri Tabanı
3	Şikâyet Mekanizmasının uygulanması konusunda paydaşlara geri bildirimde bulunulması	Şikâyet Prosedürünün sonuçlarına ilişkin paydaşlara düzenli raporların sağlanması	Raporlama
4	Şikâyet Mekanizmasının uygulandığından ve şikâyetlerin kriterlere uygun olarak ele alındığından emin olmak için Şikâyet İç Denetim Prosedürü	Şikâyetlerin %90'nın bir ay içerisinde ve şikâyetçi tarafın memnuniyetiyle kapatılması için yıllık denetim hedefi	Denetim Raporu

EK - 1 İstişare Formu Örneği

NATA TARIM	NATA TARIM				
	İSTİŞARE FORMU				
Formu Dolduran Kişi:	Tarih ve Saat:				
Görüşme Gündemi:					
1. GÖRÜŞME BİLGİLERİ					
Görüşülen Kurum:	İletişim Şekli				
Görüşülen Kişinin Adı-Soyadı:	Telefon / Ücretsiz Hat ☐				
Telefon:	Yüz Yüze Görüşme ☐				
Adres:	Web Sitesi / E-posta ☐				
E-Posta:	Diğer (Açıklayın) ☐				
Paydaş Tipi					
Kamu Kurumu ☐	PEB ☐	Özel Teşebbüs ☐	Meslek Odası ☐	STK ☐	
İlgi Grupları ☐	Sanayi Birlikleri ☐	İşçi Sendikası ☐	Medya ☐	Üniversite ☐	
2. GÖRÜŞME DETAYLARI					
Projeye ilişkin sorular:					
Projeye ilişkin kaygılar/geri bildirimler:					
Yukarıda dile getirilen görüşlere ilişkin verilen yanıtlar:					

EK - 2 Şikâyet Formu Örneği

Şikâyetin Sahibi	[] Dış Paydaş [] İç Paydaş
Tarih	
Referans Numarası	
Adı Soyadı	Kimliğinizin üçüncü şahıslarla izniniz olmadan paylaşılmasını tercih etmeye bilirsiniz ya da talebiniz doğrultusunda isimsiz olarak kalabilirsiniz. ☐ Kimlik bilgilerimin paylaşılmasını tercih ediyorum. ☐ Talebimi isimsiz olarak iletmek istiyorum.
Lütfen nasıl iletişim kurulmasını istediğinizi işaretleyin (posta, telefon, e-posta).	☐ Posta: Lütfen Açık Adresinizi Yazınız ☐ Kişisel: ☐ Telefon: ☐ E-posta: ☐ Diğer:
İl/İlçe/Mahalle/Köy	
Şikâyet Tipi	
☐ Projeden etkilenen varlıklar/mülkler hakkında	
1. Tazminat Ödemeleri (gecikme, değerlendirme, ayrımcılık, bilgi eksikliği)	
2. Altyapı Konuları	
☐ Gelir kaynaklarının azalması veya tamamen kaybedilmesi	
☐ Çevresel Konular (kirlilik, gürültü, toz vb.)	
☐ Mülkiyete Verilen Zarar (ürün, bina, arazi vb.)	
☐ İşe Başvurusu	
☐ Trafik, Ulaşım, Diğer Riskler	
☐ Toplum Sağlığı	
☐ Hayat Kalitesi (güvenlik konuları, kültürel çatışmalar)	
☐ Diğer (Lütfen belirtiniz):	
Şikâyetin Tanımı (NE, NE ZAMAN, NEREDE, NEDEN, ETKİ) Lütfen şikâyetin sebep-sonuç ilişkisini kısaca açıklayın	
Daha önce aynı konuda şikâyetinde bulundunuz mu?	

Yörede aynı sorunu yaşayan başka biri olup olmadığını biliyor musunuz?	
Lütfen şikâyetinizi çözmek için herhangi bir talep ya da öneriniz varsa belirtiniz.	
Lütfen formun bu bölümünü doldurmayınız. Proje yetkilisi tarafından doldurulacak	
Şikâyet Nasıl Alındı? ☐ Şahsi Başvuru ☐ Telefonla ☐ Posta Yoluyla ☐ Şikâyet Kutusundan (lütfen kutu numarasını belirtiniz) ☐ Diğer (lütfen açıklayınız)	
Şikâyet Kayıt Tarihi:	
Cevap Gerekliyor Mu? ☐ Evet ☐ Hayır	

EK - 3 Şikâyet Kapatma Formu Örneği

Şikâyetin Sahibi	☐ Dış Paydaş	☐ İç Paydaş
Acil Bir Durum Mu?	☐ Evet	☐ Hayır
Şikâyet Kapatma Numarası		
Şikâyet Başvuru Tarihi:		
Hedeflenen Şikâyet Kapatma Tarihi:		
Eğer Verildiyse Paydaş İletişim Bilgileri		
Tercih Edilen İletişim Aracı		
Şikâyetin Açıklaması		
Tazminat Ödemesi Gerekliyor Mu?	☐ Evet	☐ Hayır
Şikâyet Seviyesi ve Şikâyetin Değerlendirilmesi		
TELAFİ ÇALIŞMALARININ KONTROLÜ VE KARAR SÜRECİ		
Telafi Çalışmalarının Aşamaları		İşin Bitiş Tarihi ve Sorumlu Taraf
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
İmza:		
Tarih:		
Şikâyetin isimsiz olmaması durumunda Şikâyetçi, şikâyeti için alınan telafi çalışmalarından memnun mu?	☐ Evet	☐ Hayır
Şikâyet yeniden incelenir mi?	☐ Evet	☐ Hayır
Yeni Şikâyet Numarası		Yeniden Başvuru Tarihi:
Şikâyetin Kapatılması: Anonim Olmayan Şikâyet Sahibi Tarafından Tamamlanacaktır		
Şikâyetçinin Adı Soyadı		
Şikâyetiniz için alınan telafi önlemlerinden memnunuz musunuz?	☐ Evet	☐ Hayır
Şikâyetçinin İmzası	Tarih:	
Şikâyet İlgili Proje Yetkilisi Tarafından Tamamlanacaktır		
Şikâyetin çözülmüş olması sizi memnun etti mi?	☐ Evet	☐ Hayır
Halkla İlişkiler Uzman'ının İmzası	Tarih:	

EK - 4 Şikâyet Kaydı Örneği

Şikâyet Kayıt Numarası	Şikâyet Nasıl Alınır (Şikâyet Formu, Toplantı, Telefon)	Şikâyet Düzeyi	Şikâyetin Alındığı Tarih	Alındığı Yer	Şikâyeti Alan Kişinin Adı	Arazi parseli # (Şikâyet arazi ile ilgili ise)	Şikâyetçi Bilgileri					Şikâyet İlişkin Proje Bileşeni	Şikâyet Kategorisi (kamulaştırma/arazi edinimi ile ilgili, çevre sorunları, yapılara verilen zararlar vb.)	Şikâyet Özeti	Şikâyet Durumu (açık, kapalı veya beklemede)	Yapılan İşlem				Şikâyetin Kapatılması İçin Destekleyici Belgeler (tazminat için banka makbuzu, şikâyet kapatma protokolü)
							Ad Soyad	Kimlik Numarası	Telefon/e-posta	Köy/Mahalle-İlçe	Cinsiyet					Sorumlu Kişi/Birim	Eylem Planlandı	Şikâyetin Ele Alınması İçin Son Tarih	Eylemin Gerçekleştirildiği Tarih	